

DARBININKAS

LIV NR. 1

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 7, 1969

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Kongrese jaunesniųjų perversmas prieš vyresnius

Senate tai pasisekė padaryti E. M. Kennedy. Atst. Rūmuose nepasisekė M. Udall.
Ar naujas demokratinis kongresas sugyvens su nauju prezidentu respublikonu?

Kongresas, 91-sis susirinko sausio 3. Atstovų Rūmų pirminku perrinktas John W. McCormack, daugumos vadu Carl Albert, jo pavaduotoju Hale Boggs — tie patys, kurie buvo anksčiau.

Senate kiek kitaip. Daugumos vadu pasiliko kaip buvęs Mike Mansfield. Bet jo pavaduotoju išrinktas sen. Edward M. Kennedy vietoj buvusio tose pareigose Louisiano sen. Russell Long, turinčio 20 metų kongresinę patirtį.

Metų pradžioje: politinės įtampos taškai

Metai nauji — rūpesčiai senai, kuriuos paveldi Nixono vyriausybė iš Johnsono. Pernai Amerikos politikai pagrindinis klausimas buvo Vietnamas. Jo sprendimas ir šiemet, spėjama, nusitęs; jėgos bus alinamos; Amerikos prestižas Azijoje blukinamas—Pueblo istorija Amerikos prestižui tarp Azijos krastų buvęs didelis smūgis. Aktualėnis už Vietnamą ima darytis vidurinių rytų klausimas. Į metų galą Sovietai augino konfliktus tarp Izraelio ir arabų ne tam, kad pradėtų naują karą, ne tam, kad konfliktą geruoju likviduotų, bet tam, kad patys įsitvirtintų arabų teritorijose, Viduržemių jūroje ir turėtų stipresnę kortą derybų žaidime su Nixonu. To žaidimo Sovietai nori ir jam rodo iniciatyvą.

Rytų Europoje nematyti, kad pernai sustiprėjęs sovietų spaudimas atsileistų. Baiminamasi, kad jis bus pratęstas į Jugoslaviją, vakarų Vokietiją. Vakaru Europa pradeda jausti paniką dėl Sovietų stiprėjančios ekspansijos, bet pati nepaslenka savos jėgos organizuoti. Kad pasitikėjimas Amerikos apsauga nesilptų, Amerika jau dabar imasi demonstruoti savosios karinės jėgos pakankamą galinumą Europai ginti.

Vakaru Europą skaldo viduje tos pačios destruktivinės jėgos kaip ir Amerikoje. Amerikos viduje, kaip pastebėjo FBI direktorius Hooveris, pernai buvo populiariausias šūkis — "teisė nesutikti"; i šiuos metus ateina teroristinės taktikos populiarinimas. Terorą kaip politinę priemonę ima skelbti labiausiai vadinama "naujoji kairė", kurios branduolį sudarą Students for Democratic Society. Teroro taktika stiprėja ir "juodojoji jėga".

Tamsūs metų paveikslas betgi šviesėja atkreipus akis į Amerikos masę — rinkimai ir opinijos anketos rodo, kad masėje auga nusistatymas už tvarką ir teisę, nusistatymas prieš smurto toleravimą vidaus gyvenime, prieš nuolaidas ir prestižo išdavimą užsienių politikojė.

Bradford, Pa., sausio 6 lėktuvui sudužus žuvo 11, išliko 17.

Afganistano lėktuvo katastrofoje prie Londono sausio 5 žuvo 50 iš 63.

Chicagoje O'Hare aerodrome gruodžio 27 lėktuvo katastrofoje žuvo 25 iš 40.

Galėtum laikyti, kad tai eilinė parlamentinio gyvenimo procedūra. Dėmesį atkreipi betgi į ją, nes per ištisą mėnesį buvo varoma užkulisinė kova dėl "valdžios" Kongrese. N. Y. Times apibūdino šią kovą kaip "jaunųjų liberalų" kovą prieš "konservatorių". Kovos pirštine buvo metęs Arizonos kongresmanas Morris Udall, pareikšdamas pretenzijas į McCormacko vietą. Kova buvo remiama argumentais, kad Kongreso prieky reikia jaunesnių ir veržlesnių jėgų, kada prezidentas yra priešingos partijos — respublikonas. Tai buvo kova ir prieš ligšiolines Kongreso tradicijas — pirmenybę pagal vyresniškumą Kongreso darbe. Udall kovą žiauriai pralaimėjo. J. W. McCormack, 77 metų, pusę savo gyvenimo praleidęs Kongreso darbuose, buvo perrinktas 3:1 santykiu.

Senate kova prieš tradicijas iš dalies laimėta: Kennedy 31, Long 26. Nors pagal vyresniškumą pirmenybė būtų turėjusi tekti senatoriam Long ar Muskie.

Senato daugumos vadai: Mike Mansfield ir E. M. Kennedy

Čekoslovakai smauglio glėbyje

Maskva vis labiau spaudžia Čekoslovakiją pačių čekoslovakų rąkom. Sausio 4 kom. partijos prezidiumas griežtai išpėjo studentus ir darbininkus, kad nerengtų protestų prieš rusus ir už reformas, išpėjo spaudą, nes gali būti nauja sovietų intervencija.

Maskva siekia nutildyti čekoslovakų laisvės vadus. Partijos vadą Dubčeką jau išjungtas iš pareigų, pritildytas, ir laukiama, kad bus priverstas dar taip kalbėti, kaip Maksas diktuos. Čekoslovakai laiko Dubčeką pereitų metų žmogumi, kuris sužadino laisvės troškulį. Dabar Maskvos spaudimas nu-

kreiptas prieš parlamento pirminką Smrkovsky, kuris šiuo metu yra laisvų simbolių, kurį dėl to remia studentai, darbininkai ir grasina streiku, jei jis bus išimtas iš parlamento pirminko pareigų. Smrkovsky kreipėsi į studentus bei darbininkus, kad nestreikuotų ir nesunkintų padėties dėl to, kad jis bus nušalintas nuo pirminko pareigų.

Svarbiausi dabar žmonės, kurie turi daugiau Maskvos pasitikėjimo, yra G. Husak, perėmęs pareigas iš Dubčeko kaip Slovakijos partijos sekretorius, O. Černik, min. pirminkas, L. Strougal, Čekijos partijos sekretorius.

Maskvos spaudoje ėmė kaltinti Jugoslaviją: esą ji sukėlusi Čekoslovakijoje "revizionizmo" sąjūdį.

Persioje sausio 3 žemės drebėjime žuvo 50, sužeistų 300, namų sugriauta 800.

Atominės sutarties tvirtinimą, kurio norėjo prezidentas LBJ, senato vadai sutarė atidėti, iki bus naujas prezidentas.

Kom. Kinija gruodžio 27 susprogdino vandeninę bombą 3 megatonų jėgos.

Kaip Nixonas renkasi valdžiai žmones

Nauja vyriausybė turi laisvę atleisti 6500 pareigūnų ir paskirti naujus. Apie 936 pareigūnai reikalingi senato tvirtinimo, 413 tik prezidento, o kiti jau atskirų sekretorių žinioje.

Zymėtina, kad N. Y. Times teigiamai vertina Nixono pasirinkimus ir aukštąsias pareigas. Tai esą dėka puikios organizacijos, kuri buvo sukurta per 18 mėnesių ir kuri atvedė Nix-

oną į Baltuosius Rūmus. Nixonas skiria naujus žmones, kuriais jis asmeniškai gali pasitikėti. Tie savo ruožtu tokius pat atrinka sau į padėjėjus. Priešingai buvo daręs prez. Kennedy, kuris p.v. valstybės sekretoriui Rusk lietišio buvo primateš Chester Bowles.

Tarp naujų skyrimų valstybės departamente paskelbti jau šie: sekr. pavaduotojas Elliot I. Richardson, advokatas iš Mass., pavaduotojas politiniam reikalui jau karjeros diplomatas U. Alexis Johnson, dabar atstovas Japonijoje.

Nauji žmonės paskirti ir į Parvyžiaus derybas. Nuo sausio 20 vietoj Harrimano delegacijai atstovas Vokietijoje; jo pavaduotojas bus New Yorko advokatas L. E. Walsch vietoj Cyrus R. Vance. P. Vietnamas tuo patenkintas. Manoma, kad derybos dėl naujų žmonių bus uždelstos kuriam laikui.

Prel. M. Kemėzis

SUJUDIMAS DĖL IZRAELIO

Dėl Saugumo Tarybos pasmerkimo gruodžio 31 Izraeliui, kuris sunaikino Libano 13 lėktuvų, kilo dideli žydų protestai. Protestuose kaltinama Saugumo Taryba, valstybės departamentas, popiežius Paulius VI, kad jie laikosi dvigubo mato — nepasmerkė Atenuose apšaudyto Izraelio lėktuvo, o pasmerkė Izraelį ar pareiškė užuojautą Libanui. Saugumo Tarybos sprendimą pasmerkė ir 16 senatorių — 8 demokratai ir 8 respublikonai.

John W. McCormack, Atstovų Rūmų pirminkas

Mirė prelatas Mykolas Kemėzis

Prel. Mykolas Kemėzis, Elizabeth, N. J., lietuvių parapijos klebonas sausio 3 mirė ir palaidotas sausio 8.

Dar pernai vasarą, birželio 14, Darbininke buvo apie prelatą rašoma: "Elizabeth, N. J., šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebonas prel. M. Kemėzis švenčia 35 metų kunigystės, 15 metų klebonavimo Elizabeth ir 10 metų nuo pakėlimo į prelatus sukaktį. Si triguba prelato sukaktis bus paminėta birželio 16".

Po pusmečio jau tenka paminėti tik biografinius duomenis, kurie rašomi mirusiems:

Gimė 1907.X.28 Newark, N. J.; kunigu įšventintas 1933. VI.10 ir paskirtas asistentu į Paterson, N. J.; 1935-39 buvo asistentu perkeltas į Elizabeth; nuo 1939 Jersey City lietuvių parapijos administratorius, nuo 1941 Bayonne, N.J., klebonas ir nuo 1953 klebonas Elizabeth.

Parapijose velionis reiškėsi kaip sumanus administratorius, vyčių organizatorius. Prelato titulą jam suteikė popiežius Jonas XXIII. Velionis buvo dosnus lietuviškom vienuolijom bei kitom institucijom, skirdavo metines premijas moksleiviams.

Paulius VI naujiejam vyskupam

Paulius VI sausio 6 šv. Petro bazilikoje pakonsekravo 12 naujų vyskupų. Jų tarpe yra ir prel. Paulius Marcinkus, prieš 46 metus gimęs Cicero, Ill., lietuvių emigrantų šeimoje Iškilmų pamoksle popiežius naujiejam vyskupam priminė jų dvasinį paeinamumą iš šv. Petro ir apaštaly, o taip pat pareigą ginti tikėjimo grynumą, kuris dažnai pažeidžiamas klaidingai suprastos pažangos vardu.

Laisvės kovos metų viena istorija, kuri apibūdina mus — nebūtinai išmintimi spindinčius; apibūdina mūsų priešus — nebūtinai teroru grasančius

Ta istorija jau baigta. Nors tokios pat rūšies istorijos dar tik pradėtos. Tai iš Lietuvos atvykusio V. Noreikos koncertai. Reagavimas į juos lietuvių spaudoje ir nespauodoje atrodė panašus į medžiagą tragikomedijai, paremtai nesupratimais, nesupratimais, gudriom intrygom. Finale askėja veikėjų veidai — vieni kvatoja, kad pasisekė; kiti suglumę, kad apsigavo ar davėsi apgaunami; tretieji klouniškai, kai jiems teko dviejų veidų kaukes nešioti: vienoj pusėj rūsčiai herojišką, antroj pusėj nužemintai atgaiojančią; dar kiti po kovingų kalbų palisę ir sumigę.

Pasekam tos medžiagos dalį, kuri paryškina istorijos eigą ir jos veikėjus.

ILIUZIJOS IR SENTIMENTAI (pirmas veiksmas)

Koncertai sutikti palankiai (tik New Yorkas piketavo). Lan-kytojai norėjo žiūrėti į koncertus dvejopai: dainos mylėtojų akim, gimtojo krašto ir visa, kas iš jo, pasiilgusioms širdim.

Tos rūšies pergyvenimu pirmiausia prabilo T. Žiburiai (spalio 24), koncerto vertinimą baigdami: "Gera, kad su koncertu nebuvo siejamos žodinės kalbos, o pasitenkinta gėlių kalba... Gėlės pasakė tai, ko trokšta išeivija atvykusiems iš pavertojo krašto".

Su didesniu entuziazmu prabilo Naujienų (lapkričio 13) bendradarbis. Nesitenkino pasigėrėjimu daina, o leidosi ir į politinį žodyną: "Jeigu čia kultūrinis bendradarbiavimas, tai prieš jį nieko neturiu". O tuos, kurie koncerto faktę įžiūrėjo politinį momentą, pasiskubino apšaukti "fanatikais-ekstremistais".

Ir Keleivis (lapkričio 20) stengėsi atsieti koncertą nuo politinių priemaišų. "Aplamai tai buvo nuosirdus pabendravimas su menininku, kuris turėtų likti nenusipalvintas jokiais politiniais motyvais".

Taigi — menas sau, politika sau. Koncertas gi ne politika...

Tai gimtosios žemės sentimentai ir politinio naivumo diduotųjų iliuzija. Ji netrukus turėjo būti sugriauta.

ILIUZIJŲ GRIUVIMAS (antras veiksmas)

Iliuzijas sugriovė atvirai Chicago "Vilnis", kuri paprastai nepagaili pikto žodžio nepriklausomai Lietuvai ir jos atstovams; nepagaili gero žodžio Lietuvos pavergeiui. "Vilnis" keilias atvejais lapkričio mėn. jau atvirai žiūrėjo ne tiek į meninę koncerto prasmę, kiek į politinę. Rašė: "Chicagoje koncertą rengė naujieji ateiviai, kurie netolimoje praeityje artimai sugyveno su 'vaduotojais', atseit, "Naujienų" ir "Draugo" leidėjais. Jie atliko gražų darbą. O dabar pamatė, kaip jiems atsilygino 'vaduotojai'. Net grumojo piketuoti koncerto salę. Sako, iš policijos ir leidimų buvo gavę, bet... Pabijojo" (lapkričio 15)... Atrodo, kad Virgilijaus ir Znetos Noreikų apsilankymas Chicagoje ir keliose kitose vietose sulaužė veiksnių frontą. "Draugas" įdėjo koncerto skelbimą. "Naujienos" nedėjo. "Keleivis" entuziastingai garsino. "Kultūri-

nis bendradarbiavimas su Lietuva plačiau atsidaro... Tik ultrareakcinis elementas neremia meninių pokylių. Didelė išeivių dauguma remia" (lapkričio 10).

Taip atitaukta uždanga nuo sentimentu pridengtų akių, ir atvirai parodytas antrinis, o gal ir pagrindinis koncertų tikslas — politinis.

Ėmė apie tai šnekėti ir patriotinės spaudos veikėjai. Tai lyg antra to paties veiksmo dalis: praregėjimas—praregėjimas to, ko anksčiau nenorėjo matyti ar prileisti. T. Žiburiai (lapkričio 28) vedamajam: "Kai kurie išminčiai pataria atskirti kultūrinis dalykus nuo politinių — vengti pastarųjų, ribotis tik kultūriniais, privatiniais". Tačiau "pavertojo krašto menininkų pasirodymas S. Amerikoje nėra be politinio atspalvio... dabartiniai Lietuvos valdovai ir meną, ir kultūrą pajungia politiniams bei propagandiniams tikslams. Pvz. vienas tokių tikslų yra netiesiogiai minkštinti išeivijos priešinimąsi sovietinei okupacijai. Antai, L. Diržinskaitė, užsienių 'ministerė', pernai grįžusi iš Kanados Vilniui, pareiškė, kad lietuvių išeivių atsparumas komunizmui nyksta".

Eltos Informacijos priminė, kad po 1967 koncertų Kanadoje V. Noreika buvo apdovanotas liaudies artisto titulu ir buvo perduoti ta proga jo pareiškimai: esą "visi lietuviai, kurie Kanadoje gėrėjosi jo dainavimu, iš tikrųjų gėrėjosi ne kuo kitu kaip tarybinio menu".

"Nesipriešinimas komunizmui", pagarbinimas "tarybiniam menui" — toki jį siekiamai išryškinti tarp išeivijos lietuvių.

Dirva (gruodžio 6) str. "Nesulikviduokime patys" atvirai ir tiesiai demaskavo sovietinę politiką, kurios siekiama Noreikos koncertais: "Noreika atsiųstas sovietinio Lietuvos okupanto ne džiuginti išeivijos lietuvių jo talentu, bet panaudoti jį kaip įrankį".

Ir Naujienose (gruodžio 13) kitas bendradarbis pasuko 180 laipsnių kampą kitaip nei pirmasis bendradarbis — atmetė ano teigimus, pakartojo su pritarimu Darbininko, Dirvos, Laisvosios Lietuvos ir kt. pasisakymus.

Žodžiu, "praregėtas" koncertų politinis tikslas. Bet to praregėjimo žodžiai jau buvo sakomi, kai V. Noreika savo koncertus baigė, o A. Laurinčiukas paskelbė, kad tokios meno aukštumos pasiekiamos dėl to, kad Lietuva "pasirinko socializmo kelią".

KALTININKO IESKOJIMAS (trečiasis veiksmas)

Kurie iš pat pradžių manė, kad koncertais siekiama palaužti lietuvių pasipriešinimą okupacijai ir, anot Diržinskaitės, laimėti išeivijos nesipriešinimą komunizmui, o toliau ir Lietuvos inkorporacijai į Sovietų Sąjungą, kreipė akis į valstybės departamentą, ar čia jo tokis planas. Antai, A. Mažeikos Jr., painformuotas, kongresmanas Joseph P. Addabbo susisiekė su departamentu ir gavo paaiškinimą: esą departamentas čia nieku dėtas, čia grynai lietuvių reikalas. Tokia išvada aiški iš departamento rašto, kurio mintys taip dėstomos:

"Jungtinės Valstybės — rašė departamentas kongresmanui — laikosi prievarta įvykdytos Baltijos valstybių — Latvijos, Estijos ir Lietuvos — inkorporacijos į U.S.S.R. nepripažinimo politikos. Tačiau mes žinome taip pat apie Sovietų pastangas šią politiką palausti ir esame pasirengę jiems tai sukiudyti.

(nukelta į 2 psl.)

Vieno žmogaus veikla Lietuvos laisvės kovos metais

Mūsų Vitalis Zukauskas plačiai žinomas kaip sėkmingas vieno žmogaus teatro vykdytojas. Los Angeles Leonardas Valiukas taip pat plačiai žinomas, ir ne tik lietuviams, kaip sėkmingas beveik vieno žmogaus Lietuvos laisvinimo rezoliucijų organizatorius Lietuvos bylai J. Tautose kelti. Dabar štai iš tolimos Naujosios Zelandijos turime duomenų, kaip tenykštis lietuvis yra atžymėjęs 1968 — Lietuvos Laisvės kovos metus.

1. Ryšium su sovietų atgavimu į N. Zelandiją demonstruoti filmą "Niekas nenorėjo mirti", kuris niekina Lietuvos partizanų ir įžaidžia lietuvių tautą, tas lietuvis suorganizavo ir atitinkamoms N. Zelandijos įstaigoms įteikė protestus.

2. Ryšium su Jungtinių Tautų paskelbtais 1968 metais — Tarptautiniais Žmogaus Teisių Metais N. Zelandijos Baltiečių Klubu vardu tas lietuvis, kaip klubo pirm., suorganizavo ir išsiuntinėjo **laisvojo pasaulio valstybių galybės ir Naujosios Zelandijos parlamento nariams** raštą, kreipiantį dėmesį į tai, kad prieš 50 metų atgavę savo nepriklausomybę, Lietuva, Latvija, Estija šiuo metu yra neteisėtai inkorporuotos į Sovietų Sąjungą ir paverstos jos kolonijomis, išnaudojamos ūkiškai ir grasomos sunaikinti savo tautinį savitumą. Rašto išvadose apeliuojama į jo gavėjus — atitinkamų valstybių vyriausybes, kad jos keltų ir remtų Baltijos valsty-

bių nepriklausomybės atstatymo ir sovietų kolonializmo panaikinimo bylą Jungtinėse Tautose.

Atsakydamas į tą raštą N. Zelandijos užsienių reikalų ministras užtikrina, kad N. Zelandijos vyriausybė turi daug palankumo Baltijos kraštams ir tautoms ir didžiai apgailestauja, kad šios tautos vis dar atimtos galimybę savo likimą laisvai spręsti.

Australijos ministras pirmininkas užtikrina, kad Australija nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą ir kad Australijos atstovai Jungtinėse Tautose dažnai pasisako ir pasisakys prieš sovietų kolonializmą.

Ir D. Britanijos ministras pirmininkas per savo atstovą pareiškė pasitenkinimą dėl rašte išdėstytų pažiūrų.

Kipro respublikos prezidentas arkivyskupas Makarios pareiškė savo palankumą rašto turiniui, o Kinijos prezidentas Chiang Kai-Shekas užtikrina, kad Kinijos atstovai Jungtinėse Tautose padarys viską, kas galima, kad Baltijos tautom būtų atstatytos teisės bei laisvės.

Filipinų prezidento vardu užsienių reikalų ministras atsiilepdamas į raštą, užtikrina, kad Filipinų vyriausybė nuosirdžiai parems Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymo bylą J. Tautose.

JAV valstybės departamentas prezidento Johnsono vardu, atsiilepdamas į raštą, aiškina:

Česlovas Liutikas

"Kaip apskritai žinoma, JAV politika yra nepripažinti prievartinio Baltijos valstybių jungimo į Sovietų Sąjungą. JAV be nukrypimo šokią politiką vykdo, tęsdamos paskutinių laisvųjų Baltijos vyriausiųjų paskirtų diplomatinį atstovų pripažinimą ir atitinkamomis progomis Jungtinėse Tautose pateikdamas pareiškimus.

"Svarstant klausimą dėl iniciatyvos iškelti Jungtinėse Tautose Baltijos kraštų nepriklausomybės atstatymą ir laisvų rinkimų pravedimą, tati reikia paremti realiais duomenimis, ar tokia iniciatyva Jungtinėse Tau-

tose turės pasisekimui reikalingą šios organizacijos narių paramą. Šiuo metu Jungtinių Tautų narių didelė dauguma šiuo klausimu JAV vyriausybės pozicijos nepalaiko. Ogi šiek tiek iniciatyvos nesėkmė Jungtinėse Tautose suduotų kietą smūgį Jungtinėms Valstybėms ir pasaulio akyse rimtai pažeistų JV poziciją šioje byloje. Dėl to Valstybės Departamentas įsitikinęs, kad Jungtinių Valstybių iniciatyva Baltijos Valstybių iniciatyva Baltijos Valstybių bylą šiuo metu kelti Jungtinėse Tautose nebūtų tikslinga ir kad Jungtinių Valstybių pastangos Jungtinėse Tautose padaryti daugiau, nei šiuo metu yra daroma, nepatarnautų Baltijos tautų naudingam tikslui.

3. Ryšium su Sovietų Sąjungos karine invazija į Čekoslovakiją tas lietuvis, Pavergtųjų Europos Tautų komiteto, N. Zelandijos lietuvių bendruomenės "triukšmadyrų"? Nagi Česlovas Liutikas, prieš 65 metus gimęs Žemaitijos šiaurėje, Bugeniūose, Tirkšlių vals., mokytojas, agronomas, visuomenės darbuotojas. N. Zelandijoje įsikūręs nuo 1951. Savo politiniu nusistatymu, atrodo, arčiausiai valstiečių liaudininkų būtų, bet savo nepailestama veikla apima visiem lietuviams rūpinus dalykus.

4. Tas lietuvis kaip Paverg-

tųjų Europos Tautų Komiteto N. Zelandijoje pirmininkas pasiuntė Aucklando miesto burmistrui padėką už jo atsisakymą priimti Sovietų Sąjungos ambasadorių N. Zelandijoje mandagumo vizito (vizitas būtų tuoj įvykęs po Sovietų invazijos į Čekoslovakiją). Jis taip pat ryšium su invazija suorganizavo viešą protesto mitingą, kuriame iš 3 buvusių lietuviškų plakatų 2 buvo plačiai minimi zelandiečių spaudoje.

5. Tas lietuvis rašo pasipiktinimo ir pataisos laiškus tom organizacijom ir pareigūnams, kurie savo viešuose pareiškimuose apie Sov. Sąjungos agresijas ir jų aukas nutyli Baltijos valstybes.

Kas tas Baltiečių klubo, Pavergtųjų Europos Tautų komiteto, N. Zelandijos lietuvių bendruomenės "triukšmadyrų"? Nagi Česlovas Liutikas, prieš 65 metus gimęs Žemaitijos šiaurėje, Bugeniūose, Tirkšlių vals., mokytojas, agronomas, visuomenės darbuotojas. N. Zelandijoje įsikūręs nuo 1951. Savo politiniu nusistatymu, atrodo, arčiausiai valstiečių liaudininkų būtų, bet savo nepailestama veikla apima visiem lietuviams rūpinus dalykus.

Duok, Dieve, jam sveikatos ir mūsų išeivijai kuo daugiau tokių nuotaikų darbuotojų.

K.V.T.

NAUJAS ENKAVEDISTŲ METODAS IŠEIVIJAI SKALDYTI

SPAUDA

Europoje leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių biuletenis "Kovos keliu" Nr. 2 (61) rašo, kaip iš Lietuvos ateinanti spauda informuoja apie išeivijoje veikiančias organizacijas. Spaudos leidėjai, žinodami, kad tokia "Pergalė" ar "Gimtas kraštas" nekludomai pasiekia laisvuosius lietuvius, jiems skiria sąmoningai iškraipytas žinias. Kodėl iškraipytas, "Kovos keliu" taip aiškina:

"Vytauto Kazakevičiaus pavardė gerai žinoma kiekvienam, kas pavarto Gimtąjį kraštą ar Pergalę. Jau kuris metas jis pastoviai rašinėja apie užsienio lietuvius. Tai labai savotišką "raštų" autorius. Kai kas jam norėtų būti dėkingas, kad jis bent kreivame sovietiniame veidrodyje parodo šį tą, ką režimas rūpestingai stengiasi nutylėti. Bet kažin ar tas dėkingumas vietoje?

Pavadinti V. Kazakevičių enkavedistu vien tik todėl nedraus, kad toji organizacija, kurioje jis turi didelį pasitikėjimą ir idomų darbą stebėti laisvųjų lietuvių gyvenimą, nuolatos kaitalioja savo pavadinimus, slepia juos nuo dienos šviesos, ir žmogus nežina, kaip ji kokių metu iš tikrųjų dar, jau ar vėl vadinasi. Tiek to.

Vis dėlto negalima tydomis praeiti pro šio sovietinio pareigūno išradimą. Paskutiniame Pergalės žurnalo numerioje (1968 nr. 11, 183-184 psl.), atsisakytas žurnalo tautotyrininku J. Biliu už jo straipsnį "Laisvę nr. 42, Kazakevičius įdėjo tokį perlą:

"Būdinga tai, jog straipsniui vieta buvo surasta voldemarininkų (vadinamų "Lietuvių Fr. Bičiulių") "politikos žurnale", pasižymintame kraštutiniu fašistiniu politikavimu" (183 p.).

Kazakevičius labai gerai žino, ką rašo, už tai dar kartą tame pat straipsnyje, perėjęs prie bičiulio dr. A. Klimo, pakartoja:

"Mėgsta iš ekstremistinės pozicijos apie "vadavimą" paplotikuoti ir kalbininkas Antanas Klimas iš Rochesterio. Jis netgi yra "Vyriausios Lietuvių fronto bičiulių tarybos" narys, t.y. įeina į buvusių voldemarininkų, griežtesnių fašistinės diktaūros šalininkų, veikimo ratą... Klimo priklausymas "frontininkų" vadovaujančiam rate liui terodo jo ideologinį ultra-dešinumą" (184 p.).

Toks naivus, kad nesuigaudytų, koks skirtumas tarp LFB ir voldemarininkų, atleiskite, Kazakevičius nebuvo ir nebus. Visi jo straipsniai rodo, kad jis gerai nusimano "išeivijos geografijoje". Kartais ir duoda spąstus, kad jam net mūsų susižadėjimai žinomi. O štai emė ir sulygino LFB su voldemarininkais. Kaip čia taip?

Gudrios enkavedistinės lapės vyliu: voldemarininkais pavadinti frontininkai neiškęs, ką nors pasakys apie voldemarininkus, o tie jau tikrai neliks skolingi ir su kaupu atsilygins. Juk ne taip seniai enkavedistiniuose archyvuose buvo iškasti buv. voldemarininkų gen. sekretoriaus Z. Blyno dienoraščiai, kuriuose plačiai nušviesti kai kurių asmenų išsišokimai prieš Laik. Vyriausybę 1941 m. Jeigu anksčiau Kazakevičiui ir nebuvo aiškus skirtumas tarp šių dviejų grupių, tai, perskaitęs tuos dienoraščius, jis juos gerai išidėmėjo.

Savo metu paskelbtieji Blyno dienoraščiai sovietams geistų vaisių neatnešė: nesulaukė lauktojo "buržuazinių nacionalistų" apsikapojoimo dėl praeities. Neišdegė tada, tai neišdegė dabar, nors Kazakevičius tariasi galįs pamėginti savo enkavedistinę laimę."

Šis dalykas rodo, kad jis gerai nusimano "išeivijos geografijoje". Kartais ir duoda spąstus, kad jam net mūsų susižadėjimai žinomi. O štai emė ir sulygino LFB su voldemarininkais. Kaip čia taip?

Gudrios enkavedistinės lapės vyliu: voldemarininkais pavadinti frontininkai neiškęs, ką nors pasakys apie voldemarininkus, o tie jau tikrai neliks skolingi ir su kaupu atsilygins. Juk ne taip seniai enkavedistiniuose archyvuose buvo iškasti buv. voldemarininkų gen. sekretoriaus Z. Blyno dienoraščiai, kuriuose plačiai nušviesti kai kurių asmenų išsišokimai prieš Laik. Vyriausybę 1941 m. Jeigu anksčiau Kazakevičiui ir nebuvo aiškus skirtumas tarp šių dviejų grupių, tai, perskaitęs tuos dienoraščius, jis juos gerai išidėmėjo.

Savo metu paskelbtieji Blyno dienoraščiai sovietams geistų vaisių neatnešė: nesulaukė lauktojo "buržuazinių nacionalistų" apsikapojoimo dėl praeities. Neišdegė tada, tai neišdegė dabar, nors Kazakevičius tariasi galįs pamėginti savo enkavedistinę laimę."

Savo metu paskelbtieji Blyno dienoraščiai sovietams geistų vaisių neatnešė: nesulaukė lauktojo "buržuazinių nacionalistų" apsikapojoimo dėl praeities. Neišdegė tada, tai neišdegė dabar, nors Kazakevičius tariasi galįs pamėginti savo enkavedistinę laimę."

Maironio šeštadieninėje mokykloje gruodžio 21 buvo surengta Kalėdų eglutė, kur patys mokiniai atliko įvairią programą.

KOVOS METŲ VIENA ISTORIJA

(atkelta iš 1 psl.)

"Pagal minėtą politiką, derėdamiesi, diskutuodami su Sovietų pareigūnais artistinių grupių ar asmenų mainus, jiems aiškiai davėme suprasti, kad privačiai surengti mainai — atsilankymai menininkų į Baltijos valstybes arba menininkų atvykimas iš tų valstybių negali įeiti į US-U. S. S.R. mainų sutarties ribas.

"Tai pažymint, mūsų politika nesiekia uždrausti atvykti į Jungtines Valstybes asmenim vien tuo pagrindu, kad jie atvyksta iš minėtų valstybių. Mr. Noreikos atveju, jis buvo įsileistas ne komercialiais tikslais, bet kaip turistą. Pagal mūsų patikimas žinias jo pasirodymai šiame krašte buvo jo atsiliepiamas į Amerikos lietuvių grupių kvietimus".

Dirvos (gruodžio 6) bendradarbi atkreipė kalbą į lietuvių veiksmus ir nukreipė atsakymą nuo jų: "Visuomenė kaltina veiksmus, kad nepamoko, kaip mums elgtis įvairiais atvejais, lyg patys nepažintume komunizmo metodų".

Naujienos (gruodžio 12): "Manome, kad šiuo atveju svarbiausia klaidą padarė Alto vadovybė. Vietoje tylėjusi, ji turėjo aiškiai įspėti visą Amerikos visuomenę, kas yra Virgilijus Noreika, kas ji siunčia ir kas nusisė visą koncerto pelną".

Vliko seime (gruodžio 7-8) vienas iš pranešėjų kalbėjo: kiekvienas toks "ryšių su kraštu" veiksmas turi būti svarstomas skyrium. Nekalbėję, ar Vlikas šį su Noreika veiksmą svarstė ir ar mėgino derinti dėl jo išeivijos opinią, kad nebūtų pasiektas okupanto politinis tikslas — paskaldyti išeiviją, pasidaryti sau naują argumentą. Diržinskaitės anksčiau išreikštai minčiai: va, jie tikrai nespriešina komunizmui. (O pasiskaldymo faktą vaizdžiai paryškino vyčiai: vyčių jaunių piketavo, o vyčių pirmininkas — Kanada išmėgino naują traukinį, kuris kelią tarp Toronto ir Montrealo sukurė per 3 val. 59 minutes — vidurkis 89 mylios per valandą.

Nėvėlu galvoti apie tai ir dabar, nes atėjo anie siekimai bus sustiprinti.

— Kanada išmėgino naują traukinį, kuris kelią tarp Toronto ir Montrealo sukurė per 3 val. 59 minutes — vidurkis 89 mylios per valandą.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZYVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-6172. Paruosiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Filidom miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Prilaim užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltą (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pokyliams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, malštos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkirkite ir įsitikinsite!

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. TW 7-3061, namų 849-1060 (nuo 9 r. iki 9 v.)

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksinio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dežutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikių importuotų indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiam pasauliui
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

NEW YORK

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekilnojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadovybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatino jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisijusti savo adresą, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc.
Investment, travel service & insurance
86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y.
Mielas Pirmininke,
Susipažinimui su LITO veikla prašau prisiųsti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė

Adresas

..... Zip Code

DAR.

CHICAGO

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Pasizadėjimai naujiem metam

Džiaugiamės naujų metų atėjimu. Linkime, kad jie būtų geresni. O geresni jie bus tada, kai kiekvienas bus geresnis... Bob Considine (Daily Column) ir kreipėsi į piliečius, kad jie šiemet metam pakeltų dešinę ir duotų tvirtą pasizadėjimą:

— Aš sumažinsiu rūkymą, nes žinau, kad man tai nesveika.

— Aš pasakysiu savo bendradarbiui "ne, aciu", kai po įtempto dienos darbo jis pasiūlys man stiklą šalto alaus ar martini.

— Aš neužmiršiu, kada reikia pabalsuoti, ir balsuoti tikrai nueisiu.

— Aš paliausiu lankes "žvaigždes" šokių baruose.

— Aš laikysiu policininką savo draugu, ne priešu, nors jis išrašytų man tiketą už netaisyklingą važiavimą.

— Aš niekad nevažiuosiu didesniu greičiu, nei taisyklės leidžia.

— Aš reikalausiu, kad mano bendrakeleiviai prisiristų, ir nepajudėsiu iš vietos, kol jie to nepadarys.

— Aš padarysiu staigmeną savo žmonai ne tik gimtadienio proga, parnešdamas jai gėlių ir pasakydamas, kad ji yra geriausia moteris pasaulyje.

— Aš pradžiuginsiu savo vyrą, prie pusryčių stalo kai kada sėsdama be suktukų plaukuose.

— Aš, būdamas mokykloje, pripažinsiu, kad mano mokytojas daugiau nusimano negu aš.

— Aš išklausysiu kantriai ir atsidėjęs savo kaimynų pažiūras, paskui aš pasakysiu sąvąsias, nesistengdamas jų kitiem priminti.

— Aš kiekvieną dieną išreikšiu trumpu atsidūsėjimu padėką, kad aš esu gimęs ar dabar gyvenu Amerikoje.

★

Prie tų iškilmingų pasizadėjimų tektų dar pridėti ypatingus lietuvių pasizadėjimus:

JONAS JASKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(13)

— Skundais aš neužsiminu.

— Tą vaiką, berods, buvotė žadėjusi skusti.

— Aš jį tik pagąsdinau.

— Jei taip, tai pradedu apie jus galvoti, kad nesate pavojinga. Bet jei ir mane panorėtumėt pagąsdinti?

— Ką tada darytumėt? Pabėgtumėt?

— Nežinau, jei pabūgčiau...

— Aš manau, kad tamstai drąsos nepritrūktų.

— Dėkoju už jūsų nuomonę. Stengsiuos neapvilti.

— Jūs iš kiekvieno žodžio darote savo išvadą.

— Jeigu jos klaidingos, tektų savimi nusivilti.

— Jums nusivilti savimi netenka...

— Malonų komplimentas...

— Tai ne komplimentas, o mano nuomonė.

— Tokiu atveju turiu džiaugtis. Bet kaip bus, panele Stefa, su mano sesers duokle? — nukreipė Jonas kalbą.

— Neatneštą skolą aš jau nubraukiau.

— Bet aš tikiu, kad ir ateity nenorėsite manęs badu marinti.

— Verta būtų pamarinti, gal būtų met sukalbamesnis.

— Alkani žmonės dar labiau nesukalbami. Tuo aš įsitikinau Rusijoje.

— Ar ten iš tikrųjų taip bloga, kaip laikraščiai rašo? — rimtai paklausė Stefa.

Užsienio propagandos įtaka Lietuvos jaunimui

Paskutinės lapkričio savaitės pradžioje buvo susirinkęs vienas Vilniaus miesto komunistų partijos komitetas ir svarstė, kaip atsispirti prieš "buržuazinės propagandos įtaką" jaunimui. Vienas iš miesto komiteto sekretorių štai ką kalbėjo:

— Dabar buržuazinė propaganda jau nebegali nuneigti Tarybų Lietuvos pasiekimų kultūriniam, ūkiniam, gyvenime. Todėl pirmą planą ji iškelia nacionalinio egoizmo, nacionalinio užsidarymo idėjas. Jos propagandoje labai dažnai išgišta nacionalinio socializmo, nacionalinio komunizmo terminus. (V. Bikus, Tiesa, lapkričio 29).

Tuo pareiškimu kompartijos veikėjas patvirtino, kad Lietuvoje "labai dažnai išgišta", ką lietuviai laisvėje būdami kalba apie tenykštę padėtį. Ir pasisakė, kas komunistų veikėjam kelia ypatingo susirūpinimo. Be to, kompartijos veikėjas pripažino, kad vadinamoji "buržuazinė propaganda" tik dabar "nebegali nuneigti" bolševizmo ūkinių ar kultūrinių "pasiekimų" (iš rusų "dosieženija" išsiverstas žodis). Žinoma, nebūna seniai — lengvai galėjo, kai keliolika metų Lietuvoje net ir sveikesnio proto lietuviai komunistai buvo užguiti rusų bei jų pataikūnų "tarybinio" blaškymo ir teroro. Ką sveikas protas Lietuvoje pagaliau ima laimėti, to niekas ne tik "nebegali", bet nei nebando neigti.

Kompartijos vadovai Vilniuje, bent viešai, skelbia, kad Lietuvos visuomenė, ypač jaunimas, turi būti auklėjami "proletarinio internacionalizmo" dvasioje. Kitaip jie nė negali kalbėti, kadangi jie yra rusiškos vadovybės pavaldiniai, ir jiems iš aukščiau įsakta tik tuo principu vadovautis. Išvertus į kasdieninę kalbą "proletarinis internacionalizmas" yra ne kas kita, kaip aklas paklusnumas rusiškai "proletariato" vadovybei. Todėl klusniems partijos veikėjams neramu daros, girdint kalbas apie "nacionalinio", tai yra nebūtinai rusų dirguojamo komunizmo galimybes. O apie tokias galimybes kalba ne tiek "buržuazinė propaganda", kiek toki pavyzdžiai, kaip Jugoslavijos, Rumunijos, ypač Čekoslovakijos. O ir su lenkais dabar vis dažniau susitikdami lietuviai — kultūrininkai ir įvairių ūkinių sričių pareigūnai — mato, kad lenkai taip pat maskviškai suprantamo "proletarinio internacionalizmo" rėmuose laikosi tik dantis sukanė...

Pagaliam, be jokių pašalinių "propagandų", o vien tik savo aplinką matydami, akylesniese

ji lietuviai žino arba suvokia, kad ir tie pagerėjimai, kiek jų Lietuvai daugiau ar mažiau naujinių pastaruoju metu susilaukta, yra daugiausia gudrumu ar atkaklumu išsikvota. Užtat "proletarinio internacionalizmo" principą saugotipareigotiipareigotieji pareigūnai ir rūpinasi, kaip įtikinti bent jaunimą, kad jam nelįstų į galvą mintis apie galimybę susikurti ką nors, tegu ir komunizmu vadinamą, bet patiems, o ne rusų "už rankutės" vedamiems.

Uždavinys esąs labai plačios apimtys: vien moksleivių ir studentų Vilniuje 81 tūkstantis, o dar 15 tūkstančių vaikų darželiuose... Visus reikia saugoti nuo "herezių". Universitete "internacionalinis auklėjimas" esąs vykdomas visų paskaitų ir seminarų metu. Bet čia pat būvę pastebėta, kad ne visos paskaitos bei seminarai tinkamai tą uždavinį atlieka.

Politechnikumo atstovė guodėsi, kad jaunimui būdingas smalsumas, kad jis nori ko daugiau sužinoti ir turėti savo nuomonę. Be to, — "kaikurie jaunuliai, susidūrę su priešiška ideologija, nemoka apginti savo įsitikinimų". Tai ypač esą pastebima vakariniame (politechnikos instituto) skyriuje, "kur susirenka įvairaus išsilavinimo

žmonės". Atseit, kaip tik su brendusiam, arčiau su faktais susipažinusiui jaunimui būdinga tai, kad jis "nemoka apgin-

ti" (ar gal jaučiasi negalys ginti?) vadinamosios "savo" (atseit, komunistinės) ideologijos. (Elta)

Brangūs sesės ir broliai lietuviai!

Labai apgailestauju, kad su Kristaus Gimimo šventėmis nespėjau visų pasveikinti žodžiu. Kartu su visais buvau Kalėdų ryto mišių aukoje. Kelionėje į Romą teko užtrukti ilgiau, negu buvau pasirošęs.

Visiem linkiu laimingų, lievo palaimos lydimų 1969 metų. Man labai malonu šia proga perduoti Sventojo Tėvo Pau-

liaus VI palaiminimą ir geriausius linkėjimus visiem lietuviams — Lietuvoje ir už Lietuvos. Tai buvo man pavesta gruodžio 19 privačioje audiencijoje.

Kartu dėkoju visiem mane prisiminusiems Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga.

Vyskupas Vincentas Brizgys

ŽODIS Į LIETUVĄ

Lietuvos atstovo J. Kajecko žodis į Lietuvą, pasakytas per Amerikos Balsą Naujųjų 1969 metų proga

★

Garbingos Tėvynės mielieji tautiečiai,

1968 metai, t.y. 50-tieji metai nuo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo, Vakarų pasaulyje buvo žinomi, kaip Lietuvos Laisvės kovų Metai.

Jų bėgyje visur pasaulyje, kur esama lietuvių, organizuota iškilmingi tos sukakties minėjimai. Vienur jie iškilmingai paminėti lietuvių tarpe, kitur paminėti bendrai su latviais ir estais. Į tuos minėjimus atsilankė žymi amerikiečių. Tais metais aukštų pareigūnų ir parlamentarų padaryta daug palankių Lietuvai pareiškimų. Ruošta seimai, suvažiavimai ir įspūdinga tautinių šokių šventė Chicagoje. Tomis progomis dalyvavo atstovai iš Kanados, Pietų Amerikos, Europos valstybių ir iš tolimos Australijos.

Vakarų pasaulio lietuviai iškilmingais ir prasmingais minėjimais įrodė karštą Lietuvos meilę ir prisirišimą prie tautinių tradicijų bei gimtosios kalbos. Tomis progomis taip pat sustiprintas ryšys puoselėti tautinės kultūros kūrinius. Išleista įvairių specialių leidinių bei ženklų.

Lietuvių troškimas matyti Lietuvą vėl laisvą ir nepriklausomą 1968 metais buvo pagyventas ir sustiprintas. Tas ryštas dar labiau pagyvėjo pasakojant pereinamos vasaros įvykių Čekoslovakijoje. Ji buvo panašiomis aplinkybėmis okupuota,

kaip Lietuva 1940 vasarą.

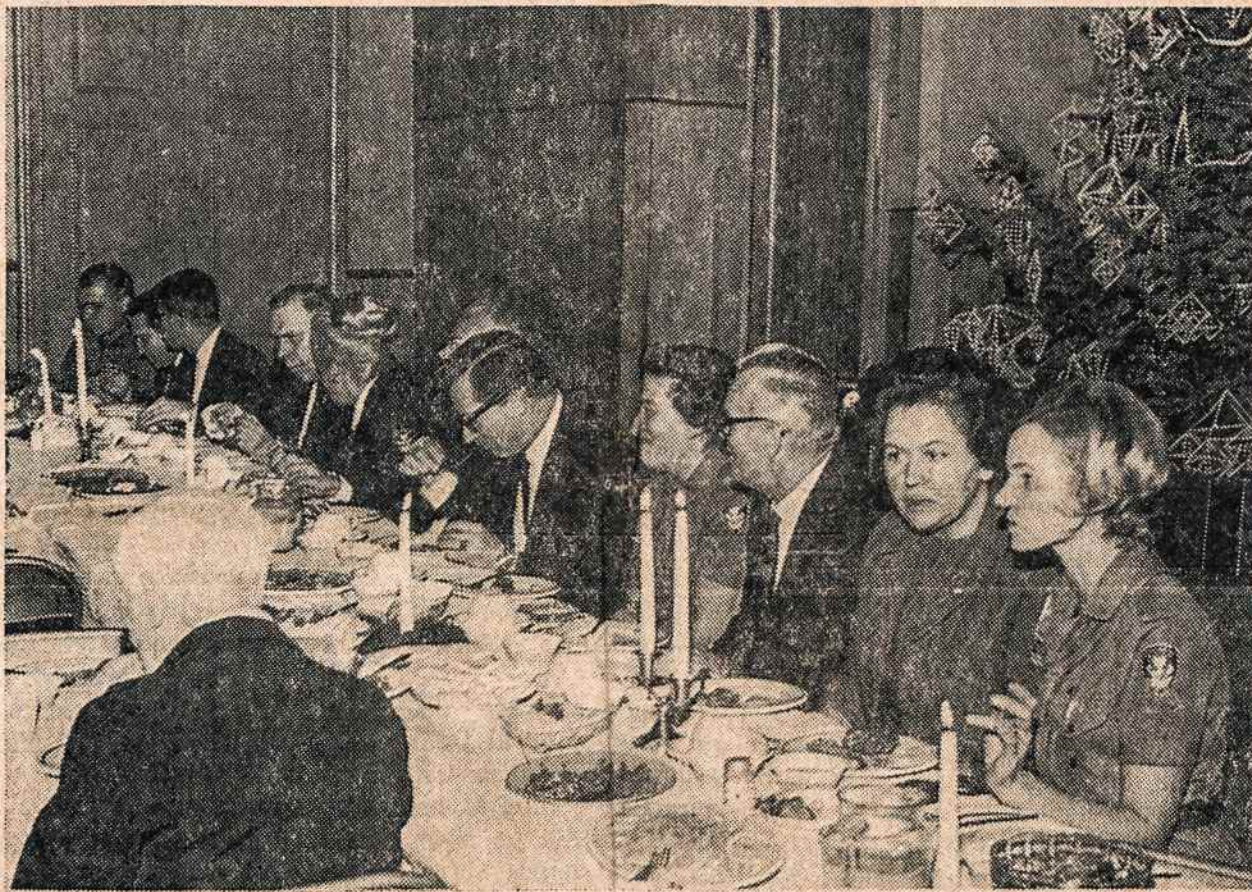
Prie Kėlių stalo Vakaruose su pagarba prisiminta lietuvių tautos aukos ir kenčią tautiečiai. Jie prisiminti su padidėjusia viltimi sulaukti šviesesnio Lietuvos rytojaus.

Nuosirdžiai sveikinu Tėvynėje palikusius su Naujais metais. Linkiu, kad jie būtų jums laimingesni. Linkiu sulaukti tikrosios laisvės aušros. Tikėjime Lietuvos šviesesne ateitimi.

NUOTRAUKOS SOVIETŲ AMBASADOJE

Estu informacijų centro biuletenis iš Stockholmo informuoja apie tokį vieno latvio patyrimą. Tas latvis norėjęs aplankyti savo artimuosius okupuotoje Latvijoje ir padavęs atitinkamą pareiškimą Sovietų Sąjungos ambasada. Ten jam pasakė, kad užteiktų po poros savaičių. Užėjus po poros savaičių buvo pasakyta, kad jis fašistas ir tokiam viza negali būti duodama. Jam pradėjus įtikinėti, kad jis joks fašistas, tarnautojas tada jam parodė nuotraukas iš demonstracijų prieš Kozgino lankymąsi ir iš latvių tautinės šventės. Nuotraukose matėsi ir pareiškėjas. Tada jis prisiminė, kad tas demonstracija ir šventė labai uoliai fotografavo kai kurie labai aktyvūs bendrautojai su okupuota Latvija.

— Sovietų Sąjungos profsąjungų prezidentas sanatorinių kurortinių įstaigų konkurse Palangai pripažino trečią vietą tarp Sovietijos kurortų. Druskininkai irgi gavo pagyrimo diplomą. (Elta)

Philadelphijoje gruodžio 22 buvo tradicinės skautų kūčios. Prie garbės stalo iš k. į d. G. Surdėnas, V. Volertas, dr. V. Mikėnas, A. Gečys, M. Raugienė, kun. kleb. J. D. Gutis, B. Raugas, R. Dantienė, L. Kaulinis, A. Grudzienė, D. Surdėnienė. Nuotr. V. Grudžio

— Nedaug dar teko čia laikraščių skaityti. Bet iš savo patyrimo galiu pasakyti, jog ten tikras badas.

— Tamsta sakei, kad vokiečiai iš čia greit išeis. Tuomet ateis bolševikai, tai ir čia bus badas.

— Bolševikai čia neateis, mes jų neišleisime.

— Jūs kalbate labai optimistiškai.

— Nereikia būti nei optimistui, nei pesimistui. Į viską reikia žiūrėti realiai. Lietuva jau turi savo tarybą, kurią ir patys vokiečiai pripažįsta. Jei likusi jų saujelė dar tebesauvaliauja, tai tik laikinai. Netrukus atsiras jėga, ir jų siautėjimui bus galas. Bet atleiskite. Aš per daug jus traukiau. Norėčiau tik žinoti, kaip bus su mano "malonės" prašymu. Ar galiu tikėtis jo patenkinimo?

— Jūs tiek mane prigąsdinote, kad duoklę tektų visai panaikinti, — lyg juoku pasakė Stefa.

— Jei taip, tai panaikinkite.

Stefa vėl atsivertė knygą, kur buvo surašyta Morkevičienės duoklė, ir skaičiavo:

— Pieno po du litrus kasdien, kiaušinių dvylika per savaitę, svogūnų dešimt kilogramų... Tai ką norėtumėte sumažinti?

— Nubraukite viską.

— Taip negalima... Paliksiu visko po pusę: pieno, kiaušinių ir kitko. Gerai?

— Tai labai gražu. Bet būtų geriau, jei viską nubrauktumėt.

— Aš negaliu... Paliksiu vietoj dviejų litrų pieno tik vieną, o kiaušinius visai išbrauksiu.

— Savo nuomonę apie jus jau turiu! Esate labai geros širdies ir gailtės vargšų.

— Tai jūs patenkintas?

— Geresnio sprendimo nesitikiu.

— Tai dar ne sprendimas. Aš tik pranešiu ūkvedžiui, ir jeigu jis sutiks...

— Jei panelė Stefa mane užtarsite, esu tikras, kad sutiks.

— Nelaikykite manęs tokia galinga.

— Kas gi prieš jūsų gražų žodį ir žavias akis galėtų atsilaikyti!

— Prašau neperdėti, — Stefa vėl smarkiai išraudo

ir, vengdama Jono žvilgsnio, akis įsmeigė į atverstą knygą, lyg ką tikrindama.

— Esu labai dėkingas ir atsiprašau už sutrukdyimą. Manau, dar turite daug nebaigtų darbų. Linkiu geriausios sėkmės. Malonu buvo susipažinti.

— Man taip pat buvo malonu jus pažinti ir išgirsti jūsų įdomius samprotavimus. Prašau nelaikyti manęs tokia bloga, kokia iš pradžių gal pasirodžiau.

Ant laiptų atsiveikino. Stefa grįžo prie savo darbo, o Jonas pasuko dvaro alėją į miestelį, pas mokytoją Zaraką.

ŽUVYS

Prie mokyklos Jonas rado moterį, valančią langus. Sužinojęs, kad mokytojas, pasiėmęs meškerę, prieš valandą išėjo prie ežero, pasuko ir pats ežero link. Neilgai teko ieškoti. Prie krūvos suverstų akmenų pamatė jį sėdintį ir sekantį meškerės plūdę.

Pasiveikino.

— Tai prašau sėstis čia ant akmenų, — tarė mokytojas. — Padėsite žuvį gaudyti.

— Ar nenubaidysiu?

— Šiandien jos labai drąsios. Kimba kaip užsuktos. Štai žiūrėkite! — Ištraukė iš vandens iš lazdynų nupintą uždromą krepšį ir parodė. Ten buvo šešios mažos žuvys, o viena net kokių dviejų svarų. — Jei taip ir toliau kibs, žuvų užteks abiem. Matau, turite šotį, tai pilną ir pridėsite. Kur su juo vaikštinėjate?

— Nunešiau vokiečiams pieno duoklę.

— Aa!... Tai susipažinote su pieninke. Koks įspūdis?

— Iš karto buvo nekoks, bet bekalbant pradėjo išsilyginti. Ką jūs apie ją manote? Ar tiesa, ką žmonės šneka?

— Negaliu tvirtinti, bet negaliu ir neigti. Tai ne Liulytė. Anos, žinoma, ir sąlygos kitokios. Si gyvena čia pat dvare, kur vokiečiai nuolat kelia orgijas... Privažiuoja kartais jų gana daug. Merginų ir iš Palomės atsižvelga, o tų tokių netrūksta. Ar ji tose orgijose dalyvauja, sunku pasakyti, bet žmonės pakalba.

— O iš kur ji yra?

— Nuo Kukty. Tėvas — nusigyvenęs šlėkta. Jie save laiko lenkais bajorais, nors lietuviškai ji kalba nebologiau už mudu.

— Atrodo, ji turi nemažą vokiečių pasitikėjimą. Jonas papasakojo, kaip jam pavyko sutvarkyti reikalą.

— Matyt, iškirtote jai į akį, — pajuokavo mokytojas.

— Nežinau, kas ją paveikė: ar mano "paskaita", ar "gražūs žvilgsniai". Ar nereikėtų ją labiau susidomėti? Gal laikui bėgant, būtų iš to naudos?

— Pradžia padaryta, tęskite toliau. — Mokytojas ištraukė nemažą žuvį ir, dėdamas ant meškerės naują sliėką, pakaitė kalbos temą. — O koki įspūdį susidarėte apie Liulytę? Turėjote progos išsikalbėti.

— Mes kalbėjome gana daug ir, pasakytai, nuosirdžiai. Nelikote ir jūs nepaliestas. Aš gal turiu jaustis prieš jus net kaltas. Bet ji mane taip išprovokavo, kad turėjau pasisakyti, ką apie ją žinau, ir ne iš ko kito, o iš jūsų. Vėliau galėčiau prasitaręs. Jūs tik spėjote man pasakyti, o aš ir išdėčiau viską, kaip ant delno.

— Nesirūpinkite! Aš tai papasakojau norėdamas, kad viską apie ją žinotumėt, o kaip jūs tas žinias panaudojot, tai visai nesvarbu. Juk ji suprato, kodėl aš tai pasakiau. Todėl turite tik džiaugtis, o ne pykti.

— Malonu, kad jūs viską suprantate taip, kaip aš ir norėjau.

Ir Jonas papasakojo jam apie susitarimą su Stase dėl ateinančio ketvirtadienio.

— Puikiai sugalvota! Linkiu geriausios sėkmės!

Ilgai abu kalbėjosi. Daug ko turėjo ir pasipasakoti. Vienas iš savo pergyvenimų Rusijoje, kitas iš pergyvenimų čia. Laikas prabėgo greit. O ir žuvų nemaža prisigaudė. Didesnį jų dalį mokytojas atidavė Jonui, tardamas, kad jam vienam ir mažiau užteksia.

I namus Jonas parėjo jau gerokai po pietų. Seserį paprašė iškepti žuvį vakarienei. Nuėjęs į klėtį prigulti, greit užmigo. Prabūdęs nugirdo kieme Adomą besikalbant su Ursule. Sužinojęs, kad Jonas klėty, atėjo ir jis.

(Bus daugiau)

Kerta šaką, kurios laikosi

KARAI — ŽMONIJOS
NELAIMĖ

MONSIGNORAS L. C.
GIŽINSKAS, T.L.

Sakoma, kad kai kurie stiprios helenizmo įtakos paveikti žydai, ypačiai gyvenę diasporoje, buvę gundomi Oktaviano Augustą laikyti iš senovės laukiamu Mesiju (pateptuoju). Romos poetai jo gana ilgą, 41 metų trukusį, valdymą praminė „Aukso Amžiumi“. Mat, Oktavianas Augustas, skirtingai nuo jo dėdės ir pirmatako Kajaus Julijaus Cezario, visiškai nevedė karų. Dėkingi jo amžininkai, vėliau istorijos pritariniai, prie jo pirmą kartą vardo pridėjo pravardę „Augustus“. Pati seniausia to žodžio prasmė reiškia tą patį, ką palaimintasis ar net šventasis. Vėlyvesnių amžių istorijoje vargiai surasime kitą šitokio ilgio visuotinos taikos laikotarpį.

DABARTIES KARAI

Jei neminėsimė smulkių Afrikos genčių tarpusavių pešynių, šiuo laiku 3 karai kelia pasaulio rūpestį. Tai Izraelio ir arabų, Vietnamo ir prieš autoritetą. Mano giliausio įsitikinimo, pastarasis yra daug pavojingesnis ir žalingesnis negu abu pirmieji. Karas prieš autoritetą įneša netvarką į Bažnyčios gyvenimą, chaosą į valstybės santvarką ir pakerta Vakarų pasaulio civilizacijos šaknis. Aš tik stebiuos ir negaliu atsišėbėti, kad šituo klausimu nerodoma reikiamo susirūpinimo. Nėra pakankamai kalbama bei rašoma. Girdėtis, kad pats Šv. Tėvas manęs prabilo.

AUTORITETO TINKAMAS SU- PRATIMAS IR JO PRIGIMTIS

Daug žmonių nusistato prieš autoritetą vien tik dėlto, kad nesupranta, nežino, kas jis yra. Autoritetas nėra kažkoks vabazas, bet pats reikalingiausias tvarkingo, našaus, kultūringo bei civilizauto gyvenimo veiks-

nys, elementas. Teoriškai nepripažįstant ir praktiškai atmetant autoritetą, civilizutas pasaulis neįstengtų pragyventi nei vienos dienos.

Autoritetas yra kiekvienas asmuo, kuris žino ką ir kaip reikalinga daryti jo atstovaujamoje srityje. Taigi, autoritetas šeimoje yra tėvai, mokykloje — mokytojai, ligoninėje — gydytojai ir slaugės, gatvėje — judėjimą tvarką policininkas, Bažnyčioje, dvasiniuose bei religiniuose reikaluose — įvairaus laipsnio bei rango dvasininkai.

Išskaičiuojant tuos visokių autoritetų pavyzdžius, laipsniai bei rangai tapo paminėti kalbant apie dvasininkus. Klaidinga būtų galvoti, kad jie yra užtiknami tik Bažnyčios sąrankoje. Jie yra neišvengiami ir būtini visose civilizuoto gyvenimo srityse: valstybės ar miesto administracijoje, kariuomenėje, susisiekimo tinkle, švietimo bei sveikatos priežiūros aparate; netgi didesniuose ūkiuose bei dirbtuvėse, kur randame „formenų“, inspektorius, kontrolierius, direktorius, prezidentus. Tokia sistema atsirado ne kieno nors primesta, padiktuota, bet paties gyvenimo pareikalauta.

Žmonės, būdami vienas kito reikalingi ir turėdami kartu gyventi bei dirbti, iš savo pačių patyrimo pamatė, kad teisių bei pareigų paskirstymas būtinas, kad vienokia ar kitokia eilės tvarka (hierarchija) reikalinga, kad be jos bendras darbas visiškai neįmanomas, kad be koordinacijos ir vadovybės niekas nebus atsiektas, kad kiekvienam einant savo keliu, darbo bend-

rininkai neišvengiamai pakrik-

tų. Negalima nesutikti su išgarsėjusiu pamokslininku Billy Graham, kuris vienoje savo televizijos kalboje neseniai pasakęs: „Jeigu moraliniam autoritetui nebūs sugrąžinta jam priiderama vieta auklėjime, spaudoje, visame gyvenime, mūsų civilizacijos neišgelbės nei atominės, nei vandenilio bombos. Ji bus sugriauta nebūtinai iš kitur atėjusių barbarų, bet mūsų pačių tarpe išaugusių vandalų. Visi geros valios žmonės turėtų melstis, kad tie, kurie šiuo metu veda beatodairinę kovą prieš autoritetą, susiprastų ir atsikvėptų mūsų krikščioniškos civilizacijos duobkasių negarbingos rolės.“

AUTORITETAS KATALIKŲ BAŽNYČIOJE

Neseniai viena tvirta ir labai inteligentiška katalikė paklausė mane: „Kunige, ar nemanai, kad Kristus turėjo galvoje mūsų laikus, kada Jis sakė: „...išvysite pranašą Danielio savo struktūros brožuo, kurį aš anksčiau pavadinau konstituciniu. Tai pasiuntinybės principas.“

Vyskupas pašventina kunigą ir paskiria jam vietą ir darbą. Kunigo autoritetas turi atramą. Tai vyskupo autoritetas. Jei kunigas nesiderina prie vyskupo direktivų, jei jis paneigia vyskupo autoritetą, jis kerta šaką, ant kurio pats sėdi. Tas pats su vyskupu. Jis gauna savo misiją arba paskyrimą iš popiežiaus. Jo autoritetas turi stiprią atramą. Tai popiežiaus autoritetas. Pastraipinė eilės tvarka čia nesibaigia. Popiežius irgi gauna savo pasiuntinybę iš Kristaus per Petrą. Petras gaavo savo įgaliojimus tiesioginiai iš Bažnyčios įkūrėjo rankų, jis, savo ruožtu, perduoda tuos įgaliojimus savo teisėtiems įpėdiniams. Ir taip, skaitydami istorijos lapus, mes regime Bažnyčioje realizavimą pranašiškos Sa liamono vizijos: „acies bene ordinata“ — pulkai gerai sutvarkyti.

Čia vienas kitas galėtų prikišti, kad esama daug krikščioniškų religinių bendruomenių, kurios neturi nei popiežijos, nei episkopato institucijų, ir vis dėlto gyvuoja ir veikia. Šių eilučių autorius gyvena eilę metų apylinkėje, kur buvo negauti katalikų diaspora greta daugelio kitokių religinių grupių. Būtų galima papasakoti nemažą faktų, kurie gražiai ir reljefiškai pailiustruotų Katalikų Bažnyčios struktūros bei tradicijos pranašumą. Bet nedarysiu to dėl dviejų priežasčių. Pirmą

PASIUNTINYBĖS STRUK- TŪROS PRANAŠUMAS

Daugeliui ateina į galvą klausimas, ar būtų Bažnyčia pasie-

Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. J. Degutis skautų kūdise dalinasi paplotėle su jaunu skautu. Šalia paskaitininkė M. Rauginė.
Nuotr. V. Gruzdzio

kusi pirmiau suminėta vaisių, jei ji nebūtų per amžius ištikimai laikiusis pagrindinio savo struktūros brožuo, kurį aš anksčiau pavadinau konstituciniu. Tai pasiuntinybės principas.

Jau prieš ketletą mėnesių JV Lietuvių Bendruomenės švietimo Taryba paskelbė konkursą parašyti jaunimui (teenagers), tinkamiems dviejų žanrų kūriniam: apysakai ir dramai. Apy-saka turi būti trumpesnė kaip 150 mašinėlė rašytų puslapių, o drama — nuo 1.30 iki 2 valandų vaidybai.

Premijom skiriama 1,500 dol. Pirmoji premija numatyta 1,000 dol., o antroji — 500 dol. Jei neatsirastų tinkamų premijuoti veikalų, tai vertinimo komisija galėtų ir kitaip nuspręsti.

Rankraščiam įteikti terminas — 1969 kovo 15. Rankraščius, pasirašytus slapvardžiu, ir į atskirą voką įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, siųsti adresu: J. Vaišnys, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

Konkurso vertinimo komisija: Vincas Ramonas (pirm.), Julija Glyienė, Saulė Jautokaitė, Algimantas Dikinis ir Mykolas Drunga.

— tai būtų per ilgą digresiją (nuklydimas). Antra — baimė nusikalsti ekumenizmo dvasiai. Bet negaliu susilaikyti nepaminėjęs vieno istorinio fakto.

Jonas Wesley, Metodistų Bažnyčios įkūrėjas, nenorėdamas palikti savo pozicijos Didžiojoje Britanijoje, bet nujausdamas, kad jo įkurtoji religinė bendruomenė galės turėti gerų progų Naujajam Pasauliui, pats būdamas anglikonų kunigas, davė Tomui Cooke vyskupiškus

Literatūros konkursas

Kada girdi, kad kažkur iš sa-
kyklų vyriausias Bažnyčios au-
toritetui įžūliai prieštaraujama ir jis demagogiškai kritikuojamas; kad kažkur katalikiškose aukštojo mokslo įstaigose 'ex cathedra' skelbiami autentiško Bažnyčios mokslo iškraipymai; kad kažkur (Los Angeles) pagyvenusių, netekėjusių „damų“ būrys akliplėšikai reikalauja sau tikrų seselių-vienulių teisių bei privilegijų pripažinimo; nors jos, sprendžiant iš jų pasiimto stiliaus, užsimojimų ir ypač iš jų elgesio su jų teisėtu viršininku — Vyskupu Ordinaru, neturi nei truputėlį tikros vienuoliškos dvasios; kada pagaliau, esant šitokiai konjunkčiai, pradeda imti tikinčiuosius visiškai pagrįsta baimė, kad netgi klausykoje mažiau savarankiškos sielos nebūtų vedamos į klaidą, tada, viso šito aki-
vaizdoje, negali nepagalvoti, kad tai tikrai sunaikinimo nuoboda, stovinti šventoje vietoje. Ir kam nėra svetima meno srities, tam savaime prisimena šurpulinga Gounod'o sukurta ir jo operą „Faust“ įterpta „Wal-purgijos naktis“... Nelaimė, prie viso to neišskentė neprisi-dėjus dargi dalis katalikiškos (gal tik „katalikiškos“) spau-

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Šventas, Šventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kainą 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėtingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Zibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanaus-

šventimus ir pasiuntė jį organizuoti Metodistų Bažnyčios Amerikoje. Jono brolis Karolis (Charles Wesley) pakreipė galvą paguščiojo pečiais ir paklausė: „Taip tai taip! Jonas užde-jo rankas ant Tomo Cooke... Bet kasgi uždejo rankas ant Jo-
no?“

„SUNAIKINIMO NUOBODA“ ŠVENTOJE VIETOJE

Kada girdi, kad kažkur iš sa-
kyklų vyriausias Bažnyčios au-
toritetui įžūliai prieštaraujama ir jis demagogiškai kritikuojamas; kad kažkur katalikiškose aukštojo mokslo įstaigose 'ex cathedra' skelbiami autentiško Bažnyčios mokslo iškraipymai; kad kažkur (Los Angeles) pagyvenusių, netekėjusių „damų“ būrys akliplėšikai reikalauja sau tikrų seselių-vienulių teisių bei privilegijų pripažinimo; nors jos, sprendžiant iš jų pasiimto stiliaus, užsimojimų ir ypač iš jų elgesio su jų teisėtu viršininku — Vyskupu Ordinaru, neturi nei truputėlį tikros vienuoliškos dvasios; kada pagaliau, esant šitokiai konjunkčiai, pradeda imti tikinčiuosius visiškai pagrįsta baimė, kad netgi klausykoje mažiau savarankiškos sielos nebūtų vedamos į klaidą, tada, viso šito aki-
vaizdoje, negali nepagalvoti, kad tai tikrai sunaikinimo nuoboda, stovinti šventoje vietoje. Ir kam nėra svetima meno srities, tam savaime prisimena šurpulinga Gounod'o sukurta ir jo operą „Faust“ įterpta „Wal-purgijos naktis“... Nelaimė, prie viso to neišskentė neprisi-dėjus dargi dalis katalikiškos (gal tik „katalikiškos“) spau-

dos.

(Bus daugiau)

kui. Stereo, bet galima naudo-
ti ir mono, kainą 5 dol. Išlei-
do Dr. J. Stukas per Eurotone
Int. Ltd.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Aukšinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baraanauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Išleido Montrealio liet. radijo val. vedėjas L. Stankevičius. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukščių daina, Tekėjo saulė, Lopšinė lėlytei, Grįšim grįšim, Daina apie avizą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais. Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinių choras, dirig. A. Mikulskio. Kanklininkam vadovauja O. Mikulskienė. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Stereo, bet galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlų ieškotojai — G. Bizet, La Bohème — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškinys ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota B. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagailio — V. Jakubėno. Mono, kainą 6 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Ji-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktoriai žemaičių tarme. RCA gamybos. Įvadas M. Jonyrienės, angliškas tekstas S. Makaitės. Kaina 5 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

— Jono Karvelio prekybos namai Chicagoje leidžia plokštelę, įkalbėtą mūsų kultūrininkų: Jono Aisčio, Kazio Bradūno, Aloyzo Barono, G. Vasiliaus-kienės, Birutės Pūkelevičiūtės, Henriko Nario ir Liūnės Sute-mos. Taip pat leidžiamos A. Sabaniausko, D. Dolskio, Pupų Dėdės ir Dėdienės lengvos muzikos plokštelės.

PLB valdybos vicepirm. jaunimo reikalams Milda Lenkauskienė ir JAV LB centro valdybos pirmininkas Bronius Nainys tariausi jaunimo reikalais.
Nuotr. A. Gulbinsko

NELĖ MAZALAITĖ

BE VALANDŲ

Nuplyšo uolos atbraila, sudrebėjo žemė — tiktai vienai sekunde, tiktai pusei akimirkos — ir viskas buvo pasikeitę: kristalo vazoje rožė buvo truputį pasenusi, ir gražiausioji moteris buvo truputį pasenusi, ir sie-la ir širdis, kiekvienas namas, ir laivas okeane, ir elektrinės žvakės, ir kvapios vaško žvakės, ir triumfas žmogaus balse — sutinkant laikrodžio dūžius.

Viskas, visur pajuto Laiką.

Tai tas Laikas, kuris nešasi senatvę, kaip sėjėjas sėtuvę, ir jo sėklos yra karčios.

Tai jo žengimas yra tylus, ir yra girdimas. Senieji metai buvo tiktai pasilenkę pasižiūrėti, iš kur kilo šitas griausmo ir tylos mišinys, laukiantis ir godus, ir girtas, ir pilnas išeikvojimo, ir pagiežos, ir nenumato-

mų garsų, neišskiriamų gaidų — pasilenkę per langą, iškalta dangaus ir žemės sienoje — ir iškrito. Nesigailėkime, jie buvo seni, nėra seniems atėities nei darbo — tegyvuoja Nauji metai, tegyvuoja, tegyvuoja.

O kad mes visi truputį pase-nome, tai juk drauge, tai bendruomenė, — bet nekalbėkime apie tai.

Aš turiu kitą vargą, aš klausau — ką tu giedi, siela mano, ką dainuoji, širdie, kaip tartų poetai?

Ten nebuvo laiko, ten nebuvo tiltų, ten žemė vaikščiojo savo kelią aplinkui saulę, apsi-rišus galvą skaisčiu dangum, kaip skarele, ir nejausdama, kad sukasi. Jai nerūpėjo dės-niai nei atradimai, ten sruev-no gyvenimas, kuris neapsiklo-ja ledu — jis buvo kaip žie-

das, kurio gale ar viduryje yra ir mirtis — tačiau tai nėra svarbu: jis neturi užbaigos. Ir kur yra pradžia, kur vidurys žiede, kur galas? Tėra gyvenimas.

Ten neišseko taurės senų metų pabaigoje, nes jos nebuvo pripildamos, ten netirpo puot-
los žvakės, linguodamos nuo šokio, ir taip greičiau priartin-damos užgesimą — ten nebuvo atžymėjimo tarpų visu-moje: žmonės kėlėsi rytą taip pat aiškiai žinodami, kad gyve-na, kaip vakare gulėsi nega-nydami laikrodžių.

Užavo zuikiai mėnesienoje, mėnulis kedeno didžiausios avies vilnas ir dalino žvaigždėms verpti, ir kitur buvo iš-tiestas baltas minkštas milas, ir mėlynos Palangos marios kaboją nenukrisdamos — tą naktį, kaip ir kitą. Arba krito sudūžėjusios žvaigždės, kaip seno medžio keltas, kuris spindi, arba kaip senos gulbių plunksnos, kai paukščiai prisiaugina naujas — ir krisdamos klojo ja-vų želmėnis, ir spaudė tvoras, ir iš eglių darė bažnyčių bokš-

tus — niekas nestebėjo, kad naktis yra skirtina, kitokia ne-gu kitos — ir jeigu aptarė ją, sakė paprastai: sniega.

Arba, galėjo skambėti speigo varpeliai po stogais ir palangėse, juodasis speigas bal-tumoje žengė laužydamos žio-grius, ir niekas nenorėjo atidari-nėti durų, kad paržvelgtų į nak-tį, ir pats budriausias šuo už-siklodavo ausis būdoje šiaudais, kad negirdėtų vagies. Bet to, jis žinojo — nėra vagių.

Bet nebuvo nuostabu, kad ir lytų ne todėl, kad žiema suk-lydo, ar buvo užmiršus savo darbą — tai tiktai, kad aukš-tai buvo susirinkę šuliniai ir versmės už debesų sienų, juos reikėjo išpilti į žemės šulinius ir upes, ir tam tiko bet kuris metas, ir toji naktis — niekas neužsirašinėja kalendoriaus viršelyje.

Viskas ir visi kėlėsi to-kie pat jauni iš ryto: jie nebuvo sutikę to plyšio, kurį rei-kėjo peršokti, — kaip taria tie, kurie bijo Laiko — ays ir ėriukai jaunai bliovė pašaro, ir

arkliai guviai gurkšnojo vande-nį ir griukšnojo dobilus, ir var-nos tokios juodos, kad, atrodo, galėjo sutepti sniegą — be jo-kio susigrauzimo lakstė vir-šum žardienos, ir tingiai bėginė-jo katinas, ir paskui labai dai-liai ir atidžiai jis laižė savo le-tenėnės troboje prieš ugnį.

Ir liepsnodami alksniai kvepėjo, ir kvapus buvo kros-nių molis. Kap kasdieną, kaip visada — vakar, užpraeitais me-tais, prieš dešimtį metų, ir — šiuose namuose prieš šimtą me-tų — niekas nepripažino Lai-ko valios: žiedas buvo tobulas, sulydytas gyvenimu ir mirti-mi, kodėl rūpintis?

Tačiau, kaip svetimas paukštis, buvo prisimaišęs vie-nas — tam atrodė mokyklos atostogos perilgos, ir nuobodu-lus persunkus — nes čia nešventė neramios vigilijos, kaip mieste, čia miegojo ramiai ir st-
priai, ir nepylė švino į burtų dubenį, ir nespaudė delne pa-degto popieriaus lapo, kad še-šėlis rodytų paslėptus ir besi-artinančius dalykus: namų sie-

nos nepriėmė netikrų pranašys-čių ir gyvenantiems čia nerū-pėjo tas, ko nebuvo duota žino-ti atvirai. O tam viename, jų jauniausiam, jų vieninteliumi trūko: ir muzikos — čigonųčių smuikų, ir pakvašusių būbnų, ir kvailių varinių dūdų. Bet ypač valso.

Ir vidurnakčio valandos, begalinio laikrodžio, kuris mu-ša tiktai Naujus Metus, visada naujus, visada naujus — visada jaunus.

Kodėl tiktai dabar su-prantu ir žinau, kodėl atradau kur yra vieta, kurioje niekas nesensta, o gyvena, kodėl tik-tai dabar?

Ir kaip kiekvienas, kuris nešamės nerimą, neišmintin-gai kremtuosi: — Ar buvau aš tas, kuris savo troškimais, kaip nedoros dvasios medijumas, pri-šaukiau Laiką? Ir jis sugriovė viską.

O, neišsenkanti taurė, nes esi pripildyta nereikalingu vy-nu — ilgesiu! O ramybė, gyvenime, tėviškė!

— Mano tėviškė.

Naujų vadų mokykloje

Moksleivių ateitininkų kursai ir konferencija Dainavoje

1968 gruodžio 27-29 įvyko rinktinių JAV ir Kanados moksleivių vadų kursai. Juose dalyvavo 66 moksleiviai iš įvairių vietovių Šiaurės Amerikos kontinente.

Kursų tema buvo "Penki ateitininkų principai". Katalikiškumą aiškino dr. V. Vygančas, tautiškumą ir visuomeniškumą — kun. St. Yla, inteligentiškumą — A. Sabalis. Šeimyniškumo principo temomis kalbėjo Vygančas ir Sabalis.

Kursai buvo kondensuoti ir sunkūs; jaunimas dirbo nuo 9:30 ryto iki 9 val. vakaro, tris dienas iš eilės.

Kursam pasibaigus įvyko nepaprastas suvažiavimas — konferencija, kuri išklause kuopų atstovų pranešimų ir išrinko naują MAS centro valdybą dviem metams.

Rinkimai turėjo įvykti pernai, tačiau pernyktis suvažiavimas nutarė rinkti valdybą šiemet, prašydamas esamą centro valdybą pasilikti vienerius metus. Todėl ši konferencija ir vadinama nepaprasta, nes įvyko po trijų metų nuo CV rinkimų.

Naujoji MAS centro valdyba išrinkta Toronte, Kanadoje.

Jos branduolį sudaro studentai at-kai, studijuoją Toronto universitete: Laima Gustainytė, Gabija Juozapavičiūtė, Jonas Puteris ir kun. Jonas Staškevičius. Konferencija baigėsi Naujų Metų sutikimu ir mišiomis, kurios buvo aukojamos N. Metų naktį Dainavos koplyčioje.

Kitą dieną, 1969 sausio 1, ateitininkų jaunimas išsiskirstė pilnas entuziazmo ir ryžto naujiems darbams. (u)

Kursų komendantas buvo Algis Puteris. Mergaičių vadovė Laima Gustainytė, berniukų — Arūnas Bielinis. Programų eigoje vykdytojai — studentai Antanas Razgaitis ir Paulius Alšėnas. Vakariinių programų vadovas Kęstutis Sušinskas.

Moksleiviai buvo suvažiavę iš Toronto, Hamiltono, Rochestero, Chicagos, Cicero, Cleve-

lando, Detroito, Bostono, Putnamo, Racino, New Yorko, Philadelphia, New Haveno, Washingtono ir po keletą iš kitų vietovių.

Kursų dalyvius aplankė At-kų Federacijos vadas prof. J. Pikūnas. Ideologinius kursus organizavo Moksleivių At-kų centro valdyba, kuriai pirmininkavo Rimas Laniauskas.

KAIP GALVOJA PATYS JAUNIAUSI?

Būreliai diskutuoja apie Amerikos ir lietuvių kultūrą

Šiose diskusijose buvo bendrai diskutuojama apie Amerikos kultūrą ir lietuvių Lietuvoje bei Amerikoje kultūras.

Amerikos kultūra "ra pagrįsta technika"

Mokslai, kurie studijuoja daugiau patį žmogų, jo asmenį, jo galvojimą, yra Amerikos bendruomenės neskatunami. Vietoje literatūros, psichologijos ar kitų mokslų yra skatinami technikos, gamtos mokslai, nes jie veda žmogų ir tuo pačiu bendruomenę į matomą, greitą pažangą. Humanitariniuose moksluose (nes dirbi su abstraktiniais dalykais — žmogaus siela, mintimi, galvoji-mu) tos greitos pažangos nėra. Ji eina ir auga pamažu. Net ir Amerikos mene matyti didelė technikos įtaka. "Kompiuterių" išraižyti neriečiai sudaro techninius meno abstrakto paveikslus. Tuo yra aiškiai rodoma, kad Amerikos kultūrą domina technika.

Lietuvių kultūra — filosofinė kultūra

Lietuvių kultūra, sukurta didžiojo nepriklausomybės laikais, kaip lietuvių asmenybės išreiškimas po daugelio metų priespaudos ir svetimų įtakos, yra didžia dalimi pasilikusi filosofinė kultūra. 1940 metais techninis pasaulis Lietuvoje buvo dar neįsigalėjęs, o tik pradėjęs formuotis ir reikštis. Tuo pačiu humanitariniai ir "liberal arts" mokslai buvo Lietuvoje labai skatinami. Atėjus pasauliniam karui, lietuvių kultūra neturėjo daug galimybių toliau formuotis ir buvo tokia atvežta į Ameriką, o Lietuvoje — nutrūko. Dabar lietuviškoji kultūra, paveikta rusiškosios ir amerikietiškosios aplinkos, nėra vieninga, bet skiriasi.

Lietuvių kultūra Amerikoje yra daug paveikta Amerikos technologijos, bet dar turi tradicinius panašumus į originalią lietuvišką kultūrą, nepriklausomybės laikotarpyje sudarytą Lietuvoje.

Iš istorijos matome, kad

Hartfordo LB apygardos suvažiavimas

Gruodžio 8 Hartforde įvyko LB apygardos valdybos ir apylinkių pirmininkų bendras posėdis. Jo tikslas buvo apsvastyti, kas nuveikta ir kas darytina Connecticut Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Apie spalio mėnesį įvykusį informacinį seminarą painformavo V. Bražėnas. Seminaro pagrindinis tikslas buvo ištirti būdus, kaip efektingiau veikti Lietuvos laisvinimo ir lietuviškos kultūros išpopuliarinimo reikaluose, panaudojant tam tikslui amerikiečių spaudą, televiziją ir radiją. Skaityti referatai apėmė tokias sritis, kaip lietuviško liaudies meno, parodėlių suruošimą, laiškų spaudai ir valdžios pareigūnų rašymo

Albinas ir Ieva Trečiokai šventė savo gyvenimo 75 metų sukaktį. Iš k. į d. prel. J. Balkūnas, Mrs. E. Mulks, Ieva Trečiokienė, V. Količienė, Albinas Trečiokas, kun. P. Geiščiūnas. Pagerbimas įvyko gruodžio 15 Elizabethe.

kultūra svetimame krašte daugiau kaip tris generacijas neišsilaiko. Taigi prieiname išvadą, kad jei Lietuva netolimoje ateityje neišsilaivins, lietuviškoji kultūra Amerikoje praras savo tautinę asmenybę ir mirs.

Normaliose sąlygose filosofinė kultūra geriau išsilaiko, nes ji daug glaudžiau surišta su individu. Technika yra neasmėninė.

Ar kultūra Lietuvoje išsilaikys, priklausys nuo to, kaip ir kiek ji bus komunistinės okupacijos paveikta.

★

Čia yra 16-18 metų moksleivių diskusinio būrelio mintys. Būrelio diskusijas pravedė Algis Čepas, moksleivis iš Toronto, sekretoriavo Algis Maciūnas iš Philadelphia.

Būrelyje buvo 12 savanorių moksleivių.

das, nurodęs dvi demonstracijas, suruoštas dėl Čekoslovakijos užpuolimo, ir peticiją JAV prezidentui tuo pačiu reikalu. Lietuviai surinko daugiausia parašų. Bendravimas su pabaltiečiais esąs darnus ir draugiškas.

Liečiant jaunimo klausimą, L. Garsienė pabrėžė, kad mokyklinio amžiaus jaunimą reikia stengtis įtraukti į bendruomenės veiklą anksti ir nelaukiant, kol jie pasidarys bendruomenės nariais.

Informacijos reikalais pranešinėjo A. Dragūnevičius. Jo vadovaujama "Tėvynės Garsų" radijo valanda girdima visoje valstijoje. Visi bendruomenės pranešimai skelbiami nemokamai. Svetimo srityje nutarta suruošti apygardoje veikiančių šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimą.

Apie L. B. dabartinę reikšmę ir jos ateitį plačiau kalbėjo apygardos valdybos pirm. V. Balčiūnas. Anot jo, bendruomenės vaidmuo pasidarė toks didelis, jog be jos lietuvių organizuotumas šiame krašte pasidarytų beveik neįmanomas. Jeigu tokia bendruomenė būtų įkurta ne prieš dešimt, bet prieš penkiasdešimt metų, etninė lietuvių grupė J. A. Valstybės turėtų dešimteriopai didesnę svorį, nekaip dabar.

Toliau iškėlė mintį, kad bendruomenės stiprybę remiasi jos narių aukšta kokybė. Tai yra inteligentiškas kolektyvas, suformuotas dviejų idėjų: tautinės lietuvių kultūros puoselėjimo ir Lietuvos išlaisvinimo siekimo. Šios dvi idėjos veikia tarytum koks cementas. Pašalinusi šitą cementą — ir bendruomenė subyrės kaip kortų namelis, ko, be abejo, trokšta mūsų

stilius bei techniką, pagaliau, galimūmą lietuviams pasirodyti televizijos ir radijo programose.

Vienas seminaras buvo prarastas anglų kalba. Šiame seminare dalyvavo Waterbury miesto burmistras ir keli amerikiečių visuomenės atstovai.

Idomių pranešimų padarė svečiai iš New Yorko, New Jersey, Pensilvanijos. Į susirinkimą taip pat atsilankė New Yorko ir New Jersey LB apygardų pirmininkai A. Vakselis ir K. Jankūnas. Seminaro paruošime daugiausia prisidėjo vietinis jaunimas, Lyvijai Garsienė vadovaujant.

Pavergtųjų Tautų ir Pabaltiečių reikalais kalbėjo Z. Straz-

Lietuviai pas Clevelando vyskupą

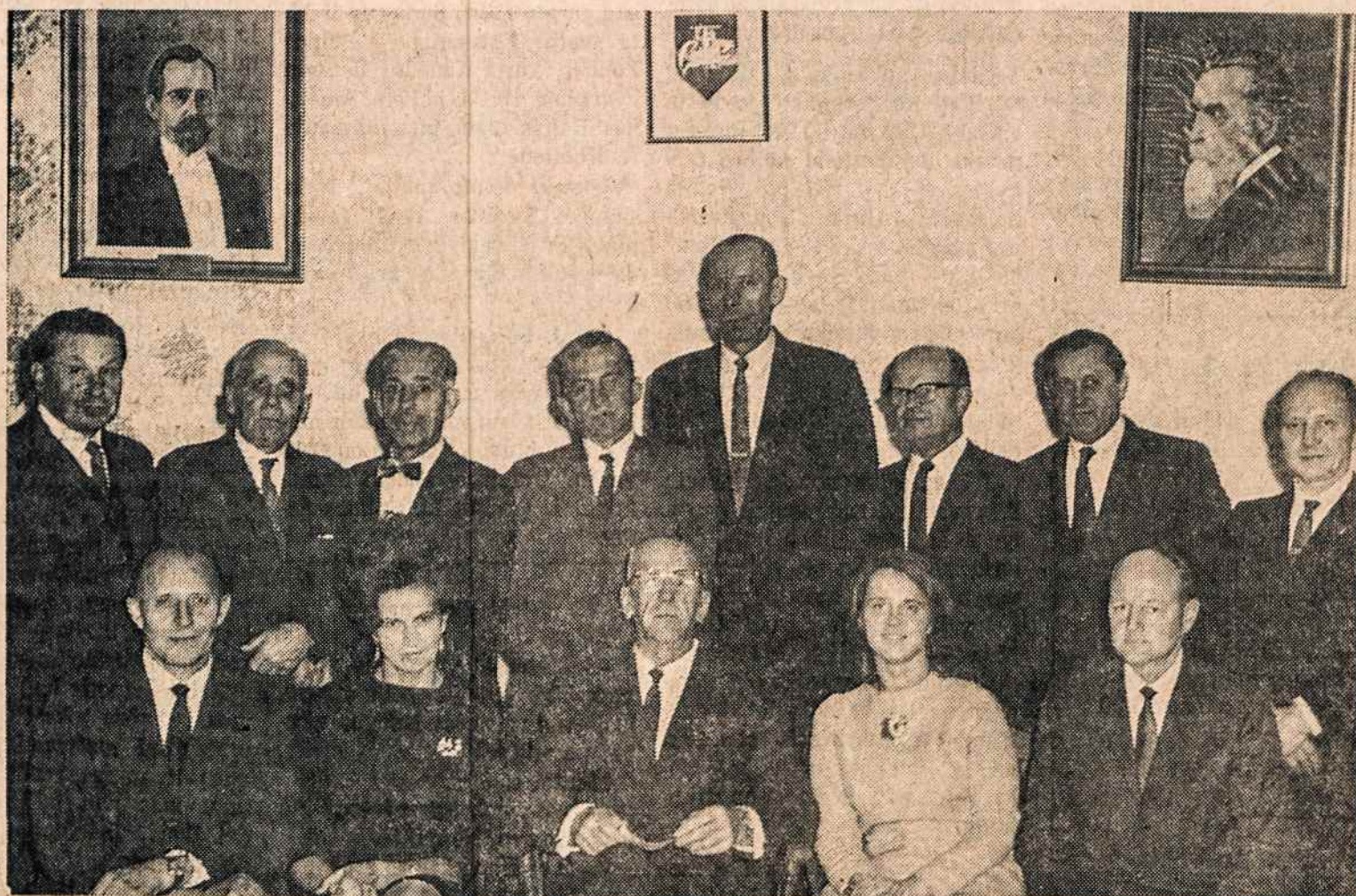
Gruodžio 12 Clevelando vyskupas Clarence G. Issenmann priėmė Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus delegaciją, kurią sudarė skyriaus pirmininkas inž. Raimundas Kudukis, kun. Kęstutis Žemaitis, Marytė Gailiūšytė ir Rimas Laniauskas. Virš pusvalandžio trukusio pokalbio metu vyskupas prisiminė jam pažįstamus lietuvius, jų dovanas, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo jubiliejų ir domėjosi, kas vyksta Lietuvoje šiuo metu. Taip pat su dėmesiu peržvelgė jam įteiktą Sibiro mergaičių maldaknygę bei vysk. Vincento Brizgio Lietuvos religinės padėties pristatymą.

Delegacija padėkojo už ankstesnį nepriklausomybės jubiliejiaus priminimą vyskupijos bažnyčiose ir prašė vyskupą prisiminti persekiojimuose žuvusius lietuvių vaikus gruodžio 28 mišiose bei paskirti Clevelando vyskupijoje paskutinį šių metų sekmadienį Lietuvos ir visos persekiojamos Bažnyčios jaunimui. JTL

priešai, ir ko nesupranta negausi grupelė naivių veikėjų.

Susirinkimas vieningai pritarė valdybos pirmininko nuomonei, jog organizacinis testinimas diktuoja, kad centro valdyba turėtų būti renkama apylinkių atstovų konvencijose, ir šia prasme bendruomenės įstatymai turėtų būti keičiami.

Susirinkimui sumaniai pirmininkavo Z. Strazdas; sekretoriavo L. Garsienė.

Hartfordo apylinkės valdyba. Iš k. į d. V. Bražėnas, Z. Dapkienė, V. Balčiūnas, L. Garsienė, A. Dragūnevičius, stovi: A. Gruzdis, A. Ramanauskas, J. Guntulis, A. Giedraitis, J. Valkauskas, J. Valiusaitis, Z. Strazdas, J. Petuška.

IŠ VISUR

— Pranešama Darbininko skaitytojam, kad nuo 1969 sausio 1 Darbininko prenumerata Amerikoje ir kituose kraštuose nuo 7 dol. pakeliama iki 8 dol. Siunčiant prenumeratą už 1969 metus, prašom pridėti vieną dolerį. Ta pačia proga reiškiamė padėką skaitytojams, kurie laiku apsimoka metinę prenumeratą. Atsilikusių prašom irgi nedelsiant prisijusti, nes laikraštis skolon daugiau nebus siunčiamas. Medžiagom ir spausdinimo išlaidom pakilus, administracijai susidarė dideli nuostoliai, kai didesnis skaitytojų skaičius lieka skolingi. — Darbininko administracija.

— Prel. Paulius Marcinkus, popiežiaus vertėjas ir jo keilionių palydovas, paskutiniu laiku buvo paskirtas svarbiom pareigom įstaigoje, tvarkančioje Vatikano finansines operacijas. Sausio 6 Paulius VI jį pakonsekrovo tituliariniu Ortos vyskupu.

— Dr. Feliksui Prosevičiui, buv. Tauragės apskrities gydytojui, sausio 11 sukanka 84 metai amžiams. Šiuo metu jis gyvena Kolumbijoje, Medellino mieste, kur dirba socialinio draudimo ligoninėje kaip medicinos gydytojas.

— Monika Lemberienė vietoje šventinių sveikinimų paaukojo Balfui 15 dol.

— "Šviesa, kuri užsidegė", Anatolijaus Kairo 3 veiksmų tragedijė, vaidinama Los Angeles dramos sambūrio sausio 11, šeštadienį, 7:30 val. vak. Thomas Starr King Jr. High School salėje. Režisūra Dailios Mackialienės, dekoracijos Algio Žaliūno, scenovaizdas Vlodo Gilio ir Balio Mackialos.

— Lilijos Šukytės koncertas Washingtono Meno galerijos auditorijoje įvyko gruodžio 15. Pianinu palydėjo George Possell. Programoje buvo išpildyti Mozarto, Schuberto, Strausso, Poulenc ir Morawetz kūrinių. Koncertas buvo transliuojamas per muzikinę WGMS radio stotį. Washingtono dienraščiuose "The Evening Star" — Donald Mintz ir "The Washington Post" — Alan M. Kreigsman gražiai įvertino L. Šukytės dainavimą. Laikraščio skiltyse, o taip pat ir radijo muzikos komentatoriaus buvo pažymėta, kad jauna menininkė yra gimi Lietuvoje, dainavimą studijavusi Kanadoje ir dabar yra Metropolitan operos solistė.

— Toronto lietuviai filatelistai, energingo jų vadovo kun. Br. Jurkšo rūpesčiu, nukaldino sidabro ir bronzos medalius Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakčiai paminėti. Medalių diametras 40 mm. Bronzini medalis kainuoja 3 dol., o sidabrinis — 12 dol. Medaliai gaunami adresu: Rev. B. Jurkšas, P. O. Box 127, Toronto 19, Ont. Canada.

— JAV LB centro valdyba ir šiais metais paruošė ir išsiuntinė LB apygardom ir apylinkėm anglų kalba straipsnių tikslu išspausdinti juos, vietinėje spaudoje Vasario 16 proga. Centro valdyba taip pat paruošė ir įrašys į juostas dvi trumpas radijo programas. Medžiagą spaudai gaus visos LB apygardos ir apylinkės, tačiau juostelės bus siuntinėjamos tik pagal užsakymą. Centro valdybai pakvietus, visą medžiagą ruošti mielai sutiko Leonardas Valiukas. Visi suinteresuoti gauti medžiagos yra prašomi kreiptis tiesiog į L. Valiuką adresu: Leonardas Valiukas, P. O. Box 77048, Los Angeles, Calif. 90007.

— Ieškomas dr. Algis Liaukonis. Apie jį turį žinių prašomi pranešti adresu: Mrs. Anna Zubritsky, 87 Pottsville St., Cressona, Pa. 17929.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui auکوjo

150 dol.: Juozas ir Marija Juozapavičiai, Woodhaven, N.Y.

Po 100 dol.: Vytautas Augustinas, Richmond Hill, N.Y.

N. N. Woodhaven, N.Y.

Franc Brucas, Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 300 dol.).

Mrs. V. Budrecki, Elizabeth, N.Y.

Ona Dailidienė, Syracuse, N.Y. įrašo a.a. vyra Praną Dailidę.

Marcela Klimas, Elmont, N. Y.

A. Spacys, Woodhaven, N.Y. įrašo a.a. žmoną Mikaliną.

Po 50 dol.: Abažorus ir Kairis šeima, Woodhaven, N. Y.

Mr. Mrs. John Kwiliis, Woodhaven, N.Y. (pažadėję 100 dol.).

Mrs. M. Minčiūnas, Woodhaven, N.Y.

40 dol.: Ona Saukaitis, Bristol, Conn.

Po 25 dol.: Algimantas ir Teresė Landsbergiai, Upper Marlboro, Md.

Vincas Padvaretis, Richmond Hill, N. Y. (pažadėjęs 100 dol.).

Elzbieta Serkšnienė, Bloomfield, Conn.

Mr. Mrs. Jonas Valukonis, Detroit, Mich.,

Mr. K. Zaukas, Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.).

20 dol.: Raphael Sealey, Berkeley, Calif.

Po 10 dol.: Mr. J. Dabūžinskas, Woodhaven, N.Y.

M. Kubilius, New Britain, Conn.

Anna Jacobouski, Dorchester, Mass.

C. J. Krušinskas, Woodhaven, N.Y.

V. Povydis, Brooklyn, N.Y.

Julia Shestale, Brooklyn, N.Y.

Vytas ir Sigita Ramanauskas, West Willington, Conn.

Adele Smolskis, Norwood, Mass.

Mrs. J. Staikus, Brooklyn, N.Y.

Mr. Mrs. C. Valinchus, Woodhaven, N.Y.

Mr. J. Vaineikis, Chicago, Ill.

D. Waiculonis, Waterbury, Conn.

Mrs. Aleksandra Zukas, Woodhaven, N.Y.

P. Zilionis, New York, N.Y.

Po 5 dol. ir mažiau: O. Kazlauskas, J. Jusionis, M.D., J. Yodsnukis, U. Mickevičiūtė, O. Gailius, Rev. J. Mikalajūnas, L. Morkunas, A. Yonkauskas, L. Peldunas, M. Belskis, G. Stonys, E. Hevulis, W. Adamskis, V. B. Tamulis, M. Šidlauskas, B. Vyčienė, A. Valatkaitis, M. Saulys, K. Vildzius, P. Z. Zuyus, W. Tamashewski, N. Vadišiūtė.

Visiem aukojusiems teatylgina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Iš k. į d. V. Čečetienė, V. Sutkienė, J. Laucevičienė ir M. Karečkienė.

Nuotr. L. Tamošaitis

Kanklininkų būrelis su mokytoja T. Dzikiene: Audrė Staknytė, Regina Leleivaitė, E. Grynys, Audronė Bružinskaitė ir Ramunė Stonytė.

Europos pavergtų tautų moterys minėjo savo sukaktį

Grudžio 7, Carnegie International Center patalpose, New York, Pavergtų Tautų Moterų Taryba (The Council of European Women in Exile) surengė savo veiklos 15 metų sukakties minėjimą ir kartu turėjo kalėdinę programą.

Si organizacija, kurią sudaro visų Europos pavergtų tautų atstovės, tarp kurių įeina ir lietuvės, turi tikslą bendromis jėgomis kovoti prieš bendrą priešą — komunizmą už savo tautų laisvę, už žmogaus teises, apie kurias nuolat kalbama Jungtinėse Tautose.

Kadangi kiekvienos valstybės atstovės turi savo specifinius papročius bei tradicijas, todėl visada yra ruošiamos bendros šventės, kuriose kiekvienos tautos atstovės pasirodo su savo programa, tautinio meno bei literatūros parodėle.

Šios sukakties proga atstovės irgi surengė tradicinę kalėdinę programą ir vaišes. Tarybos pirmininkė ponė M. Detar (jugoslavė) atidarė šventės minėjimą ir trumpu žodžiu apibūdino šios organizacijos 15 metų veiklą.

Lietuvių programoje jaunų lietuvių kanklininkų grupė, vadovaujama T. Dzikiens, paskambino 2 kalėdines giesmes. Mūsų programa labai sujaukė kitatautes, kai kurioms net ašaros pasirodė akyse.

Vaišių metu, kurias paruošė pačios atstovės, draugiškai pasidalinta šventės įspūdžiais, su-

sipažinta su svečiais, palinkėta šiai vieningai moterų organizacijai ir toliau išvermės ir pasiekimo užsibrėžtuose siekiuose.

Lietuvių grupei vadovauja M. Karečkienė; kitos atstovės — V. Čečetienė, J. Laucevičienė, V. Leskaitienė, M. Noreikienė, V. Sutkienė ir G. Žilionienė.

M. K.

Laiškas redakcijai

Didžiai Gerbiami Ponai Redaktoriai,

Būkite malonūs atspausdinti savo laikraštyje šį Vasario 16 gimnazijos mokytojų tarybos laišką:

Jūsų bendradarbis Bronius Laukis "Darbininko" 73 nr. (1968 lapkričio 8), straipsnyje "Nacizmas, komunizmas ir lietuviai Vokietijoje", yra nepabojęs tiesos arba bent dviprasmiškais neaiškiais išsireiškimais ją iškreipęs.

Netiesa, kad gimnazijoje lietuvių k. mokoma ir lietuviškumas skiepijamas prievartinėmis priemonėmis. Gimnazija savo tikslams siekti naudoja įprasti-

nes pedagogines priemones. Joes, be abejojimo yra ir vadinamųjų prievartinių: mokiniai "verčiami" laiku ateiti į pamokas, "verčiami" rašyti klasės ir namų darbus ir t.t. Be šitokių "prievartinių" priemonių neišsiverčia nė pačios moderniausios mokyklos. Be jų neapseina nė lietuvių k. mokytojai mūsų gimnazijoje. Ar tai jau nacizmas?

Niekas neklupdo mokinių už tai, kad jie "nesukalbėjo lietuviškai". Taip pat iki šiol niekam neteko dėl lietuvių kalbos mokyklos apeisti, jei tuo "tenka apeisti" manomas prievartinis pašalinimas iš gimnazijos. Jei kuris mokinis betgi nenori ar tingi mokytis lietuvių k., tai jam pačiam "tenka" pasitraukti iš gimnazijos, kaip jam lygiai "tenka" iš jos trauktis patenkiamai nesimokant kurio kito dalyko.

Jei autorius norėtų lietuvių k. nuvertinti tiek, kad ji nepilygtų kitiems gimnazijoje dėstomiems dalykams, gimnazija vargu ar dar galėtų vadintis lietuviška. Susidaro įspūdis, kad Jūsų bendradarbis kai kurios mokytojus pravardžiuoja naciais už tai kad jie labai sunkiomis aplinkybėmis stengiasi vaikams išmokyti lietuviškai. Mokytojų taryba tai labai apgailestauja.

Vasario 16 gimnazijos mokytojų taryba ir direktorius

Žinios iš Toronto

Organizuojasi Kanados trečioji jėga. Ligi šiol Kanadoje buvo žinomos dvi jėgos — anglai ir prancūzai. Bet anglai yra valdžioje. Jie pramonėje ir ūkyje rankose valstybinės įstaigos. Jų kalboje spauda, radijas, televizija. Jie yra įsistiprinę, nors sudaro tik daugiau kaip trečdali visų gyventojų. Dabar Quebeco prancūzai jau protestuoja prieš šią lyg ir nusistovėjusią tvarką ir jau planuoja beveik apie nepriklausomybę, nors ir jie sudaro mažiau kaip trečdali gyventojų. Trečioji jėga būtų visos kitos tautybės. Ir ji jau pradeda reikštis. Gausios ukrainiečių grupės iniciatyva Toronte gruodžio 13-15 vyko labai įdomi konferencija, kurioje dalyvavo 20 tautybių, net eskimai, indėnai ir kt. Organizatorius buvo ukrainietis senatorius P. Juzik. Kiekviena tautybė siuntė po du atstovus, bet stebėtojai ir net kalbėtojai galėjo jų būti ir daugiau. Priimtos kelios rezoliucijos, kurios bus įteiktos atitinkamoms vyriausybėms. Ypač pabrėžtas mokyklų reikalas. Norima, kad vyriausybės prisidėtų prie kiekvienos tautybės mokyklų ir mokytojų išlaikymo. Iš lietuvių dalyvavo Kanados LB krašto valdybos pirmininkas dr. S. Čepas ir politinio komiteto pirmininkas B. Sakalas. Iš spaudos dalyvavo dr. P. Gaida ir A. Rinkūnas. Pageidautina, kad šis pradėtas svarbus judėjimas nepasibaigtų tik šia konferencija. Tai yra tik žalia pradžia. Reikia eiti ligi tvirtos organizacijos sudarymo ir politinių reikalų pareikimo.

Lituanistinės mokyklos ir vaikų darželio kalėdinė eglutė, kaip kasmet, taip ir šiemet buvo rengiama gruodžio 15. Publikos prisirinko didžioji Prisikėlimo parapijos salė. Nors programa buvo neilga, bet tinkamai sudaryta ir labai įvairi. Galėjo pasireikšti visi talentai, nuo pat mažiausių ligi didžiausių. Programai vadovavo mokytojos V. Balsienė ir V. Kuprevičiūtė. Visiem patiko tautiniai šokiai, kuriuos atliko jau didesnieji, ir dainos, kuriom vadovavo jaunas vyras A. Paškauskas, mokykloje dėstęs muziką ir dainas. Paškauskas pats dar gimnazistas, bet, atrodo, gabus muzikas ir jau moka jaunimui vadovauti. Po programos įteiktos mokiniams dovanos, sukelusios nemažą entuziazmą.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba reziduojanti Toronte, veikia energingai ir sistematingai. Paskutiniuose posėdžiuose sudaryta kultūros komisija, kuriai pirmininkauja prof. St. Kairys. Komisija turi daug planų ne tik savo vidujiniame darbe; kartu ji planuoja išeiti už savo ribų ir reprezentuoti savo veiklą kanadiečių tarpe bei jų valstybinių įstaigų plotmėje. Sudaryta ir kita svarbi institucija — Šalpos Fondas, kuris Kanados lietuvių gyvenime reiškiasi kaip Amerikos Balfas. Jam pirmininkauja A. Kuolienė.

Veiksnių konferencijoj, įvyksiančioj Toronte 1969 sausio mėn. PLB valdybos iniciatyva, dalyvaus ir Kanados krašto valdyba.

Dr. J. Sungaila apmokėjo visas išlaidas už tautinius lietuviškus drabužius, kurie buvo įteikti Ottawos valstybiniam muziejui Lietuvių Bendruomenės vardu. Drabužiai išausti Tamošaičių ir pasiūti M. Jokubynienės.

Irgi dialogas

Berniukas:
— Matai tą vyrą? Jis mūsų mokyklos vedėjas. Man atrodo, kad jis storiusias žmogus visame pasaulyje.
Mergaitė:
— Ar žinai, kas aš esu? Aš mokyklos vedėjo dukterė.
— O ar žinai, kas aš esu?
— Ne.
— O gerai!

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

AR LIGA SURIŠTA SU DARBU? Klausimas

Prieš 4 mėnesius darbe, keldamas sunkią dėžę, pajutau aštrų skausmą pilve. Nieko niekam nesakiau. Maniau, gal tuoj praeis. Aštrus skausmas praėjo, bet vis tiek pilve nejaukus jausmas tęsėsi. Vėl nieko niekam nesakiau. Baigiau darbą tą dieną ir, grįžęs namo, tuoj nuėjau pas šeimos daktarą. Jis apžiūrėjo, bet nieko nerado.

Kitą dieną vėl nuėjau į darbą, bet neišdirbau pilnos dienos. Skausmai darėsi vis blogesni. Tada pasakiau savo "foremanui", kad jaučiuosi negerai, ir jis mane išleido namo. Grįžęs patefonavau daktarui, pasakiau jam, kad skausmai žiaurūs, ir jis net pats pasisiūlė atvažiuoti į namus. Atvažiavo, apžiūrėjo ir liepė tuoj važiuoti į ligoninę.

Ligoninėj man buvo padaryta visokių tyrimų. Paaikškėjo, kad turiu apendicitą. Pagulėjus dvi dienas, man padarė apendicito operaciją.

Kiek pasitaaisęs, pradėjau galvoti, nuo ko susirgau, ir padariau išvadą, kad man suskaudo pilvą nuo sunkios dėžės kėlimo. Žmona paskambino mano darbdaviui į fabriką. Pranešė jam, kad aš susirgau nuo darbo ir kad jis man privalo mokėti algą pagal įstatymus. Jis tada nieko nepasakė, bet kitą dieną atėjo toks žmogus į ligoninę ir mane apklausinėjo. Visą susirašė.

Ligoninėj teko išgulėti net dvi savaites, nes atsirado kažkokių komplikacijų. Grįžus namo, teko vėl gulėti ir saugotis. Taip praėjo du mėnesiai, ir aš nė cento iš darbovietės negavau. Už ligoninę sumokėjo, nes mes fabrike turime sveikatos draudimą.

Pagal mano skaičiavimą man priklausė apie devynių savaitių alga, kurią jie atsisako mokėti. Ar galiu juos priversti man pinigų sumokėti? Nenorėčiau jų traukti į teismą, nes pas juos jau dirbu virš 17 metų. Tačiau nustoti virš tūkstančio dolerių taip pat negaliu. Prašau patarti, ką man daryti.

Ligonis, N. Y. valstija

Atsakymas

Vadinamam "workmen's compensation" gauti darbininkas privalo įrodyti, kad jo sužeidimas arba liga yra "surišti" su jo atliekamomis darbo pareigomis. Teisiškai tai vadinasi "causal connection". Darbininkas privalo įrodyti, kad jo liga "atsirado" dėl tokios priežasties, kuri "priklauso" nuo jo darbo sąlygų (arising out of and in the course of employment). Jei tokio "ryšio" neįrodytum, byla būtų pralaimėta. Toks "ryšys", žinoma, yra mediciniško pobūdžio. Teismas išklauso daktarų liudijimo ir tik tada nutaria, ar toks "sąryšis" yra.

Jei būtų byla sprendžiama teisme, Tamstos daktaras liudytų, ar, jo nuomone, Tamstos operacija buvo su darbu susijusių sąlygų pasekmė. Tamstos darbdavio draudimo bendrovė irgi turėtų savo ekspertą — daktarą, kuris liudytų greičiausiai, kad tokio "ryšio" nėra.

Reikia žinoti, kad medicinos mokslas nėra toks tikslus, kaip pavyzdžiui matematika. Dviejų gerų ir nusimanančių daktarų nuomonės gali būti skirtingos dėl ligos "priežasties" ir net dėl diagnozės. Todėl, jei reikalingas atsiderstus teisme, niekas negalėtų iš anksto tiksliai nuspė-

ti, katro daktaro (darbininko ar draudimo bendrovės) nuomonė būtų teismo "priimta".

Patariu Tamstai pasikalbėti su savo daktaru. Greičiausiai jis Tamstą užtikrintų, kad apendicito priepuolis nėra surištas su dėžės kėlimu. Žinoma, aš nežinau, kokio sunkumo buvo ta dėžė, kaip Tamsta kėlė ir kas ir kaip atsitiko. Jei Tamstos daktaras bus nuomonės, kad nėra "teisinio ryšio" su darbu, tada Tamsta nusiraminsi ir nebesirūpinsi šiuo reikalu. Tamsta nori, kad vilkas būtų sotas ir ožka sveika. Jei nenori ginčytis su darbdaviu, užmiršęs visą reikalą, juo labiau, kad nežinia, ar iš viso laimėtum šią bylą.

PASKOLOS

Klausimas

Prieš keletą metų mes paskolinome savo dukteriai ir žentui tam tikrą pinigų sumą namam nusipirkti. Jie tuos namus nusipirko abiejų vardu. Dabar, kiek mes su žmona jaučiame, pas juos yra nesutarimų, kurie

kartais gali privesti prie skrybių ar pan. Tarp kitko, jie turi vaikų. Skolindami pinigus, jokio dokumento nesudarėme. Ar galėtų viena duktė, be savo vyro, dabar pasirašyti paskolos dokumentą, nes tik jai ir buvo pinigai duoti ir koku būdu tą paskolos dokumentą reikia sudaryti, kad kokių nors atvejų mes galėtume savo pinigus atgauti.

Darbininko skaitytojas, N. Y. valstija

Atsakymas

Jei duktė pasirašys paskolos dokumentą (promissory note), tada tik ji, o ne jos vyras bus atsakinga už paskolos grąžinimą. Jei žmogus nepasirašė, jis nėra atsakingas, nors ir turėjo naudos iš žmonai paskolintų pinigų.

Skolinant pinigus namam pirkti, jei namai yra abiejų vardu, reikia būtinai paimti abiejų parašus, kaip daro bankai. Skaitytojui, vakarinėj Massachusetts valstijoj

Jei pirkėjas buvo nepilnametis, kai pirkė, — jis turi pilną teisę reikalauti iš Tamstos savo pinigų. Jei jis tebeturi automobilį, jis turės jį Tamstai grąžinti. Iš kitos pusės, jei jo nebūti, — tada Tamsta vistiek turės jam grąžinti jo pinigus, nepaisant to, kad jis nebūti to automobilio.

Nesvarbu, ką jis Tamstai yra pasakęs apie savo amžių. Jei jis gali įrodyti (gimimo metrikus pateikęs), kad jis yra nepilnametis, jis turi teisę gauti savo pinigus atgal. Jo tėvai nėra atsakingi už jo "darbus".

Mielam kolegai Liudui Stukui, jo broliams: prof. Jokūbui, Augustui ir Petriui su šeimomis, jų BRANGIAI MAMYTEI mirus, gilią užuojautą reiškia

ALRK Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos Centro Valdyba

A + A

MORTAI STUKIENEI

mirus, prof. dr. Jokūbą Stuką ir jo žmoną, solistą Liudą Stuką ir kitus brolius bei gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

OPERETES CHORAS

ir jo vadovas Mykolas Cibas

Mylimai Motinai,

MARIJAI BANAITIENEI

Kalifornijoje mirus, dukrai Ramutei su šeima, sūnui Sigitui ir jo žmonai Daivai nuoširdžiai užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime,

Meile ir Tadas MICKAI

Long Branch, N. J.

Mūsų mylimai ir brangiai

A + A

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, dukrą Mariją Valušienę ir jos vyrą, sūnų Julijų Smetoną ir jo šeimą, seserį Jadvygą Tubelienę giliai užjaučia ir drauge liūdi

Vincė Jonuškaitė, Saulius ir Dalia Zauriai, Giedrė Zauriūtė, krikšto duktė

A + A

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, dukrą Mariją Valušienę ir jos vyrą, sūnų Julijų Smetoną ir jo šeimą, seserį Jadvygą Tubelienę giliai užjaučia ir drauge liūdi

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome išpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratešti prenumeratą 1969 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$.....
Siunčiu už prenumeratą \$.....
Spaudai paremti \$.....
Siunčiu skolą už m. \$.....

LIETUVISKŲ PLOKŠTELIŲ
ISPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos
plokštelės už penkis dolerius

Lietuvos Senos ir Naujos
Dainos: Įdainuota solistų ir
choro 11 liet. dainų: Mergužė
brangi, Metai, Pavasario links-
mybės, Barbutė ir Pilypas, Ši
naktelė, Prieš tolimą kelionę,
Užstalės daina. Tinginė bobu-
tė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu
Jieva, Jievužė, Augu pas tėve-
lį, Stikliukėlis.

Kur Banguoja Nemunėlis,
Sol. Algirdo Brazio, įdainuota
16 liet. kūrinių: Kur banguo-
ja Nemunėlis, Suviltas, Pate-
kėk aušrine, Siuntė mane mo-
tinėlė, Pilu stiklėlį, Kur baku-
žė samanota, Ilgesys, Kur tas
šaltinėlis, Aria iš op. "Graži-
na", Tėve Mūsų, Sveika Mari-
ja ir Šventa Naktis.

Lietuvos Kanklės: O. Mi-
kulskienei vadovaujant įgrota:
Pas močiutę augau, Suktinis,
Supinsiu dainužę, Pas motulę,
Rugučiai, Lenciuogėlis, Naujie-
nos, Sėjau rūgį, Siuntė mane
motinėle, Kepurinė, Per girią,
girelę ir Sveikas Jėzau.

Lietuvos Aidai. Charles
Daubaro akordeonu įgrota 16
lietuviškos muzikos dalykėlių:
Aguonėlė, Siuntė mane motinė-
lė, Palankė, Laisvės varpo dai-
na, Dzimdži, Mikita, Atskrend
sakalėlis, Ant kalno karklai siū-
bavo, Ši nedėlė, Plaukia Ne-
munėlis, Mūsų šaukimas ir 5 li-
tuviškos polkos.

Tėvynės Meilė Nemari,
A. Dambrauskaitės įdainuota
13 liet. dainų: Ramūnės daina,
O naktužė rami, Pradagiūose,
Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na,
tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė
nemari, Jau atėjo rudėnė-
lis, Kam šėrei žirgėlį, Sėdžiu
po langelio, Oi berneli vientu-
ri ir Vakaras.

Zibuoklės, L. Stuko motė-
rų sekto įdainuota 14 liet.
dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl
gegužės naktis, Avietėlė, Man
ne vištieks, Joninių daina, Daina
apie tiltą, O, ramunėlė, pasa-
kyk, Aunu, anu baltas kojas,
Myliu tave, Plaukia sau laive-
lis, Kai ateis pavasarielis, iš op.
"Birutė" Sesutėlės — lelijėlės
ir iš op. "Dana" moterų cho-
ras.

40 Lietuviškų Melodijų įgro-
ta su simfonijos orkestru: Iš
rytų šalėlis, Atskrend sakalė-
lis, Treji gaidžiai negiedoja, Ant
tėvelio dvaro, Aš pasėjau line-
lius, Kur tas šaltinėlis, Ramo-
vėnų maršas, Trijų seselių, Pa-
sisėjau žalia rūta, Kur bėga Se-
supė, Plaukia žaselė, Ko liudi
putinėli, Gieda gaideliai, Lietu-
va brangi, Aš padainuosiu dai-
nų dainelę, Tykus buvo vaka-
rėlis, Kam šėrei žirgėlį, Tėvės
vakaras, Ei, Lietuvos kareivė-
liai, Lietuvos himnas, Per tam-
sią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar
aš ne vyšnėlė, Uंची tu trys
pulkėliai, Trys sesutės, Už jūrų
marių, Ant kalno, Du gaideliai,
O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo-
jau dieną, Sutems tamsi nakti-
žėlė, Aušta aušrelė, šviesi pa-
zarėlė. Tris dienas, Ši naktelė,
Jai nerūpėjo, Vai tu žirgė,
Žalia girelė, žalia liepelė, Gar-
nys turi ilgą snapą ir Lietuviais
esame mes gimę.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris il-
go grojimo plokšteles, moka-
ma tik penki doleriai. Atskira
plokštelė kainuoja 2 dol. (anks-
čiau buvo parduodamos po 4
dol. Norį įsigyti papigintų
plokštelių, prašomi rašyti: Dar-
bininkas, 910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N.Y. 11221.

Persuntimui pridedama 50 c.

Jei planuojate ką pirkti ar
dovanoti — pirma gaukite ka-
talogėlius apie rašomas, skaičia-
vimo mašinėles, radio, TV,
magnetofonus ir kit. vokiečių ir
vietinių firmų gaminius su la-
bai sumažinta kaina. Klauski-
te: J. L. Giedraitis, 10 Barry
Dr., E. Northport, N. Y. 11731.
Tel. (516) 757-0055.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Sėkmingų Naujųjų Metų linkime
visiem mūsų šachmatininkams ir šio
skyriaus skaitytojams.

I Bostoną šventėm buvo suvažia-
vę ankščiau pasižymėję vietos šach-
matininkai: Gediminas ir Leopoldas
Sveikauskai iš New Yorko (Leopoldas
profesorijauja N.Y.C. College),
Gediminas Kuodis iš Washington,
D.C.; Ramūnas Girnius iš Pittsburgh,
Pa. ir Saulius Girnius iš Clevelando.

Dr. A. L. Nasvytis baigė 4-ju Cle-
velando turnyre, kurį laimėjo Jugo-
slavijos meistras Milan Vukcevič,
pr. metais žaidęs Cambridge ko-
mandoje, Bostone.

Rygoje, Sovietų S. komandinėse,
žalgirio šachmatininkai gana gerai
varosi. Po 2-ju laimėjimų ir 2 pra-
laimėjimų sekė lygios su Estijos
Kalevu 5-5. Šiose rungtynėse Vladas
Mikėnas pralaimėjo garsiam did-
meistriui P. Keresui. Prieš tai jis
sužaidė lygiomis su 3 didmeistrais —
Steinu, Polugaevskiu ir Geleriu.
Kauniečiai: K. Kaunas ir B. Rum-
ancevas įveikė didmeistrus Smys-
lovą ir Gufeldą. Kaušlaitė po lai-
mėjimo prieš tarpt. meistrę Raniuką,
pralaimėjo pasaulio čempionei Ga-
prindašvili ir lygiomis baigė su tarpt.
meistre Bilunova.

Bostono tarpt. klubinėse, gruodžio
20 abi Lietuvos komandos laimėjo.
Pirmoji (Championship Division) į-
veikė Cambridge YMCA 3:2. Po pil-
nų taškų laimėjo: Juris Ozols, įvei-
kęs buv. Bostono čempioną D. Sche-
ferį ir Kazys Merkis — Bostono
ekspertą T. Edelmaną. Lygiomis
sužaidė Aleksas Klinovas su meis-
tru Harry Lyman ir Algirdas Leona-
vičius su H. Dondis. Lietuvos "B"
sužaidė dar geriau, pelnijusi 3 taš-
kus iš 4 partijų (1 liko dar nebaig-
ta): Bronius Skrabulis, Rimas Ka-
rosas ir L. Icenogė pakrovė taškus
mums. Tik jaunuolis Vytautas Pailulis

Nauji DARBININKO skaitytojai

E. Dirmauskas, Phila, Pa., A.
Fischer, Monsey, N. Y., J. R. Si-
manavičius, Toronto, J. Osu-
chas, Hartford, Conn., E. Ra-
zevičiūtė, Chicago, Ill., R. Eige-
lis, Chandler, Ariz., A. Micudis,
Buenos Aires, Argentina, M.
Jezavitas, Worcester, Mass., O.
Navidomskas, Bridgeport, Con-
necticut, V. Sinkevičius, New
Britain, Conn., M. Užupis,
Talcottville, Conn., L. Ulrich,
Maspeth, N.Y., V. Venckus, De-
troit, Mich., R. Giedraitis, E.
Northport, N.Y., P. A. Stanke-
vičius, Albany, N.Y., A. J. Ry-
savy, Jackson Hgts, N. Y., P.
Sukys, Providence, R.I., A. Balt-
rušaitis, Toronto, Canada, A. J.
Savelskis, Ridgewood, N. Y.,
A. Cerba, Forest City, Pa., J.
Karmuza, W. Haven, Conn., J.
Yurksaitis, Paterson, N. J., R.
Baliūnas, APO, N.Y.N.Y., E.
Ožalas, APO, S.F. Calif., K.
Vitkus, Brooklyn, N.Y., K. Lu-
koševičiūtė, Woodhaven N. Y.

Užsakę kitiems kaip kalėdinę
dovaną: J. Klimavičius, Brook-
lyn, N.Y., K. Sitkauskui, Mont-
real, Canada; A.B. Glevckas,
Detroit, Mich., B. Gloveckui,
London, England; J. Zilionis,
Cleveland, Ohio; — J. Zablec-
kui, Los Angeles, Calif.; V. Cy-
vas, Cleveland, Ohio; — P. Cy-
vui, Lakewood, Ohio; Vyt. Gin-
tautas, — Jonui Gintautui, abu
iš Richmond Hill, N.Y.; P. Pu-
ronas, Jamesburg, N. J., 8 S.
Lukoševičiui, Elizabeth, N. J.;
J. Jakaitis, Flushing, N.Y. —

M. Petronienė, Maspeth, N.Y.;
O. Šimkienė — S. Šimkui, abu
iš Scranton, Pa.; T. Mickus,
Long Beach, N., — S.T. Mic-
kevičiui, Omaha, Nebr.; E. Kar-
piūtė — A. Zinke, abi iš B'klyn,
N.Y.; P. Tiknienė — sūnui Al-
girdui Jokūbačiui, Hillside, N.
J.; Tallat Kelpšai, Paterson, N.
J. — V. Eitmanienė, N. Hale-
don, N.J.; W. Adam, Paterson,
N. J., — Onai Merecky, Pom-
pton Lakes, N. J.; M. Senkus,
B'klyn, N. Y. — R. Kraujalis,
Farmingdale, N.Y.; K. M. Straz-
dai, Woodhaven, N.Y. — Ph.
Skabaikai, Richmond Hill, N.Y.:
Viejoj mirusio M. Abručio pre-
numeratą perėmė Ig. Povilavi-
čius, Yonkers, N.Y.

D. Čampienė, Owings Mills,
Md., — J. Papieviui, Hartford,
Conn.; B. Pūras — B. Tam
pauskienė, abu iš E. Chicago,
Ind.; B. Grauzinis, Los Ange-
les, Calif. — V. J. Grauziniui,
San Diego, Calif.; Petrikienė,
Great Neck, N.Y. — E. Jese-
vičiutei, Fort William, Ont. Ca-
nada; N. Butkienė — broliui
M. Katuliui, Smithtown, N. Y.

Sveikiname naujus skaityto-
jus ir dėkome užsakytojams.
Naujiem skaitytojams Darbinin-
ko prenumeratą pirmiems me-
tam 5 dol. Jaunavedžiam ir ka-
riam vienerius metus laikraštis
siunčiamas dovanai. Prenume-
ratos reikalais kreiptis į admi-
nistraciją: 910 Willoughby Av.,
Brooklyn, N.Y. 11221.

Zibuoklių sekstetis dainuoja Hamiltono ateitininkų spaudos baltos koncerte.
Nuotr. A. Juraičio

PADĖKA

Mano brangiam, mylimam gy-
venimo draugui Pranui Lember-
tui amžinybės iškeliauvus, kad
ir metam be jo praėjus, mes
negalime jo niekada užmiršti.

Ir dėkingi esame visiem drau-
gam ir pažįstamiem, kurie vėlio-
nį prisiminė: dalyvavo pamaldo-
se, paminklinės lentos šventi-
nimo iškilmėse.

Aš ir šeima dėkome kuni-
gam: prel. kun. J. Kučingiui
Sov. didmeistris Korčojus su 14 tš.
Danijos didmeistris Larsen ir Sovietų
— Spaskis pasidalino antrą vietą
po 13 tš., pasaulio čempionas Petrosian
liko ketvirtas su 11½ tš.

Romanas Arlauskas, korespon-
dencinių šachmatų didmeistris, pa-
sipuošė nauju titulu, laimėdamas
1968 metų Pietų Australijos šach-
matų pirmenybes, įvykusias Adelaidėje.
Tarp jo įveiktų atsūdirė did-
meistris latvis L. Endzelins, lenkas
Sulik, Australijos jaunių čempionas
Graske ir kt.

Sveikinimai iš Australijos. P. Lu-
košūnas, XIX sporto šventės šach-
matų vadovas, atsiuntė sveikinimus
S.A. lietuvių šachmatininkams nuo
visų sporto šventės dalyvių Naujųjų
Metų proga.

neatsilaikė partijoj su jų kapitono
Reed.

Mano brangiam, mylimam gy-
venimo draugui Pranui Lember-
tui amžinybės iškeliauvus, kad
ir metam be jo praėjus, mes
negalime jo niekada užmiršti.

Ir dėkingi esame visiem drau-
gam ir pažįstamiem, kurie vėlio-
nį prisiminė: dalyvavo pamaldo-
se, paminklinės lentos šventi-
nimo iškilmėse.

Aš ir šeima dėkome kuni-
gam: prel. kun. J. Kučingiui
Sov. didmeistris Korčojus su 14 tš.
Danijos didmeistris Larsen ir Sovietų
— Spaskis pasidalino antrą vietą
po 13 tš., pasaulio čempionas Petrosian
liko ketvirtas su 11½ tš.

Romanas Arlauskas, korespon-
dencinių šachmatų didmeistris, pa-
sipuošė nauju titulu, laimėdamas
1968 metų Pietų Australijos šach-
matų pirmenybes, įvykusias Adelaidėje.
Tarp jo įveiktų atsūdirė did-
meistris latvis L. Endzelins, lenkas
Sulik, Australijos jaunių čempionas
Graske ir kt.

Sveikinimai iš Australijos. P. Lu-
košūnas, XIX sporto šventės šach-
matų vadovas, atsiuntė sveikinimus
S.A. lietuvių šachmatininkams nuo
visų sporto šventės dalyvių Naujųjų
Metų proga.

neatsilaikė partijoj su jų kapitono
Reed.

Mano brangiam, mylimam gy-
venimo draugui Pranui Lember-
tui amžinybės iškeliauvus, kad
ir metam be jo praėjus, mes
negalime jo niekada užmiršti.

Ir dėkingi esame visiem drau-
gam ir pažįstamiem, kurie vėlio-
nį prisiminė: dalyvavo pamaldo-
se, paminklinės lentos šventi-
nimo iškilmėse.

Aš ir šeima dėkome kuni-
gam: prel. kun. J. Kučingiui
Sov. didmeistris Korčojus su 14 tš.
Danijos didmeistris Larsen ir Sovietų
— Spaskis pasidalino antrą vietą
po 13 tš., pasaulio čempionas Petrosian
liko ketvirtas su 11½ tš.

Romanas Arlauskas, korespon-
dencinių šachmatų didmeistris, pa-
sipuošė nauju titulu, laimėdamas
1968 metų Pietų Australijos šach-
matų pirmenybes, įvykusias Adelaidėje.
Tarp jo įveiktų atsūdirė did-
meistris latvis L. Endzelins, lenkas
Sulik, Australijos jaunių čempionas
Graske ir kt.

Sveikinimai iš Australijos. P. Lu-
košūnas, XIX sporto šventės šach-
matų vadovas, atsiuntė sveikinimus
S.A. lietuvių šachmatininkams nuo
visų sporto šventės dalyvių Naujųjų
Metų proga.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD
PresidentŠio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A.
U. Smilga ir adv. Jonas J. Grigaus, Reikame su patarnautojais ga-
lima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

HELP WANTED

Machine Assemblers - Machinist -
Model Makers immediate positions,
steady excellent conditions; Stein-
way Station on IND Subway Tele-
Sonic Packaging Corp 37-11 35th
Avenue Long Island City - Call
361-2550

Mechanics

Excellent Opportunity for Men
looking for new future in
high paying elevator industries

MULLAR ELEVATORS

501 West 42nd Street, N.Y.C.
Call 279-3000

General Helpers men & women shift
8:30 to 4:30 PM & 4:30 to 8:30 ex-
cellent benefits vacations pension
pleasant working conditions, cafe-
teria. Loft Candy Corp. 40th Ave.
Vernon Blvd. L.I.C. Bus 102 from
Queens Plaza get off at 40th Ave.
Tel. 784-3200

CAKE BAKER
Salary \$250 — 6 days
all around
GREENPOINT B'KLYN
Call 383-9288

RADIOJOS PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda

NEW YORK

Šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD
1330 KIL. 97.9 Mg. Pm. Direktorius
Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schlei-
fer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-
289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK —
Lietuvių ir anglų kalbomis skema-
dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9
FM banga. Vedėjas: Romas Kezys,
TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle
Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER
BROCKTON, MA
Vedėjas P. VISCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105.7 MC
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

DETROIT, MICH.
Lietuviškų Melodijų Radio Valanda
WJLB stotis — banga 1400
Šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p.
Patricia Bandza tel. 278-3265
Algis Zaporackas tel. 549-1982
Vedėjas — Ralph J. Valatka
15756 Lesure Detroit, Mich. 48227
telef. 273-2224

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWGO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmd. 9:35 iki 10:30 ryto

SERVICE

RECOLOR CARPETING
SOFA—DOG STAINS
Your Home Clean Glow
All Work Guaranteed
Call MU 9-1910

GENERAL AUTO BODY
SERVICE
Open from 7 AM to 6 PM
Over 30 years of experience
Ferry Ave & Fillmore Street
Camden N.J.
Call 609 - 966-8678

EXP CARPENTRY
FINISHED BASEMENTS
Wood Paneling Ceilings Closets
All work guaranteed
Call 24 Hours
335-5995

Microscopic Office Cleaning Co. w.
25 yrs experience. Modern methods
& equipment. Train our personnel
in newest methods. Specialize ac-
counting for office cleaning. We
save on paper work, time & money.
10% discount. Call 372-5987 or write
1818 Anthony Ave. Bronx, N.Y.

H. W. FEMALE

CLERK TYPIST
Some experience
General Office Work
Midtown
Call LO 4-5370 — Ext. 25

Sewing Machine Operators experi-
enced on Single Needle & Multiple
Machines. Steady work—nice work-
ing conditions. Switlik Parachute
Co. 1325 East State St. Trenton,
N.J. (609) 587-3300 — ask for Mr.
Richard Switlik, Jr.

DISPLAY

AAA XMAS LITES SALE
Different kinds 99¢ up. Oriental
Curios Gifts. Open 6 days a week
10-9 PM. Phone 212-736-0419
DRAGON GATE IMPORT CO.
161 West 57th Street, N.Y.C.

PAT'S AUTO BODY
COLLISION SPECIALISTS

Top quality Body and Fender work
on foreign and domestic cars
You Can't Beat Pat's
For Quality and Service

YE 2-7542

61-15 32 Avenue, Woodside
90% of our customers are
recommended

RETAIL TAILOR & DROP STORE
for sale Parkchester area Bronx —
very reasonable. This is a great op-
portunity to become well-to-do —
great potential. Call LARRY, 655-
9342

Visi padėkime

LIETUVOS
KANKINIŲ
VARDĄ

jamžinti paminklinėje
lietuvių koplyčioje
šv. Petro bazilikoje Romoje.
Laiko jau nedaug.
Neatidėliokite įrašyti save
ir savo šviesų koplyčios
kūrėjų tarpe.

Aukoms adresas:

LITHUANIAN MARTYRS
CHAPEL FUND
2701, West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

Maironio šeštadieninės mokyklos vaikų darželis atlieka programą „Kalėdų seniai“

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis švenčių metu buvo atvykęs į New Yorką ir čia praleido porą savaičių, rinkdamas medžiagą temai "Lietuva pasaulio literatūroje". Daug medžiagos rado N. Y. miesto ir Columbijos universiteto bibliotekose. Notre Dame universitete, Ind., anksčiau dėstė germanistiką, o dabar yra atsidėjęs tik moksliniam tyrinėjimo darbui.

Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas bus sausio 12, sekmadienį, 1 v. popietį Apreiškimo parapijos salėje. Susirinkimas svarbus, visas nars valdyba prašo dalyvauti.

Operetės choras po Kalėdų švenčių vėl pradeda savo repetitijas. Choras šiemet mini savo veiklos 50 metų sukaktį ir ta proga balandžio 19 rengia didelį koncertą, — stato Broniaus Budriūno kantatą "Lietuvos šviesos keliu". Choro valdyba prašo visus choristus punktualiai lankytis repetitijose, kurios būna penktadieniais 8 v.v. Bručo svetainėje, Woodhaven. Kartu paršomos visos organizacijos balandžio 19 rengti kitų parengimų ir prisidėti prie šio seno choro pagerbimo.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopos susirinkimas bus sausio 12, sekmadienį 12 val., tuoj po sumos Angelių Karalienės parapijos salėje. Valdyba prašo atsiųsti nario knygetes.

Pašto išlaidos už Darbininko persiuntimą nuo N. Metų pakeltos beveik dvigubai.

Popieriaus kainos visą laiką pamažu kilo, bet dabar kainos beveik padvigubintos. Tai priverstė pakelti ir Darbininko prenumeratą.

Pranešama Darbininko skaitytojams, kad nuo 1969 sausio 1 laikraščio prenumerata Amerikoje ir kituose kraštuose nuo 7 dol. pakeliama iki 8 dol. Todėl, siunčiant prenumeratą už 1969 metus, prašom pridėti 1 dol. Ta pačia proga reiškiamas padėką skaitytojams, kurie laiku apsimoka metinę prenumeratą, atsilikusių prašome greitai laiku prisijūti, nes laikraštis nebus daugiau siunčiamas. Viskam pabrangus, administracijai susidaro dideli nuostoliai, kai didesnis skaičius skaitytojų palieka skolingi.

1969 metams Darbininko spalvotas kalendorius — 1 dol. Nidos kasdien nuplėšiamas — 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn. N. Y. 11221.

Išnuomojamas 4 kambarių su baldais butas nuo vasario 1. Teirautis telef. 847-5522. **Bostonas**

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmokyti ir interesuojasi apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pagaidaujama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

T. Liveikienė, gyv. Ridge-wood, N.Y., kiek susirgusi ieško moters, kur galėtų jai pagelbėti 3-4 dienas po 3-4 val. Dėl sąlygų skambinti 386-3698.

Patyręs plaukų kirpėjas Jonas Malinauskas perėmė kirpyklą vyram. Kirpykla yra 80-12 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Kirpykla atidara kasdien, išskyrus trečiadienius. Atvykstant iš toliau — važiuoti BMT Jamaica linija ir išlipti Forest Parkway stotyje.

Angelių Karalienės parapijos teritinkų laimėjimai bus ši sekmadienį 1:30 v. parapijos salėje.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė prieš šventes netoli savo namų Jamaicae griūdama susižeidė veidą. Gydosio namie.

Galina Stonienė staiga širdies priepuoliu mirė gruodžio 26 vakarą savo namuose Glendale, N.Y. Jos tėvai buvo Kamarauskai, turėję dvarą prie Krinčino; velionė mokėsi Kauno konservatorijoje ir maždaug apie 1924 išjūgė į operos chorą, kuriame dainavo visą laiką, iki pasitraukimo iš Lietuvos. Palaidota gruodžio 30 Cypress Hills šalia savo vyro Jono Stonio, kuris mirė prieš keletą metų. Velionis vyras buvo Kauno radijofono ilgametis pranešėjas.

Dail. K. Žoromskis per šventes lankėsi Chicagoje ir Clevelande ir susitarė surengti dvi parodas. Clevelande paroda bus vasario 22-23, rengia Lietuvių Bendruomenė, Chicagoje — spalio 11-19, rengia Čiurlionio galerija. Dailininkas rugsėjo ir gruodžio mėnesiais dalyvavo dvejose amerikiečių parodose. Jo paveikslų pardavimui iš Phoenix galerijos yra paimusi N. Y. Moderniojo Meno Muziejaus pardavimo galerija.

R. Budrienė, ilgesnį laiką išbuvusi ligoninėje, grįžo namo ir dėkoja visiem sveikinusiems ją švenčių proga.

Antanas Sabalis, Ateities rektorius, po Kalėdų švenčių buvo nuvykęs į Dainavos stovyklą, kur tuo metu vyko Moksliečių Ateitinkų Sąjungos studijų dienos ir suvažiavimas. Jis buvo vienas iš studijų dienų organizatorių.

Mirta Stukienė

Mirė M. Stukienė
Gruodžio 30 Hillside, N.J., po ilgesnės ligos mirė Mirta Stukienė, sulaukusi 70 metų amžiaus. Giliam nuoliūdime paliko keturis sūnus: Augustiną, Petrą, dr. Jokūbą, radijo valandėlės vedėją, ir muziką Liudą. Jos vyras, Jokūbas Stukas, mirė prieš 13 mėnesių. Iškilmingai palaidota sausio 2 iš Newarko šv. Trejybės parapijos bažnyčios šv. Kryžiaus kapinėse North Arlington, N. J.

S and G maisto pardavėjai praneša, kad šiom dienom atidaryta nauja moderniška krautuvė su naujaisiais įrengimais pagaminti ir rūkyti maistą. Krautuvė yra šalia Shalins Funeral Home, 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, Tel. VI 9-5077. Paliekama ir senoji krautuvė 84-09 Jamaica Ave. — skersai gatvės. Trečioji ir seniausia maisto krautuvė veiks ir toliau Brooklyn, 340 Grand St., Tel. ST 2-4329. Kaip iki šiol, S and G maisto krautuvė savininkai maloniai patarnauja visiem, pristatydami didesnius kiekius gerai pagaminto maisto ne tik paskirom šeimom, bet ir įvairiem parengimam labai žemomis kainomis. Kviečiami lietuviai užėiti į naują krautuvę ir įsitikinti, kad duodamas geras ir šviežias maistas. Ta pačia proga S and G krautuvė savininkai linki visiem klientam sveikų bei sėkmingų 1969 metų.

Marija Banaitienė, agronomo Justino Banaitio žmona, gruodžio 30 mirė Californijoje. Nuoliūdime paliko dukterį Ramutę ir sūnų Sigitą su šeimomis, seserį Sofiją Ambrazevičienę su šeima. Gimėnės Brooklyn, užėiti į naują krautuvę ir įsitikinti, kad duodamas geras ir šviežias maistas. Ta pačia proga S and G krautuvė savininkai linki visiem klientam sveikų bei sėkmingų 1969 metų.

Juozapas W. Šaltinis, ilgametis Darbininko skaitytojas iš Detroit, Mich., apmokėdamas Varpelio ir Darbininko prenumeratą, pridėda 25 dol. auką spaudai paremti ir laišką, kuriame pažymi, kad Darbininkas visada malonus ir laukiamas svečias. J. Šaltiniui už auką dėkoja Darbininko administracija.

Pref. J. A. Kučingui, prisitūsusiam 25 dol. spaudai paremti, nuosirdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Dr. Pr. Bagdo dramą "Baisusis birželis" San Paulo mieste, Brazilijoje, suvaidino gruodžio 15. Veikalo pastatymu rūpinosi Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkė. Veikalas su pasisekimu daug kartų vaidintas įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose, Kanadoje, Australijoje.

Albinas Gražiūnas dėl širdies sutrikimo nuo gruodžio 16 paguldytas ligoninėje dr. J. Dičpinigaičio priežiūroje. Ligonis sveiksta ir greit grįš namo.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Paieškojimas

Zinantieji apie ALFONSA KAIRĮ, ar jo likimą, atvykusį į U.S.A. prieš 1 Pasaulinį karą iš Prūsijų kaimo, Ukmergės aps. ir gyvenusį iki 11 Pasaulinio karo E. Boston, Mass., prašoma rašyti:

Jonas Putna
P.O. Box 167
% Saudi Arabian Airlines
Jeddah, Saudi Arabia

Vyras ieško mažo buto arba kambario. Reikalui esant gali prižiūrėti žmogų. EV 7-1422.

Kalėdų eglutėje Maironio mokyklos vaikai užkandžiauja

Maironio šeštadieninėje mokykloje gruodžio 21 buvo surengta Kalėdų Eglutė. Kalėdų senelis dalija dovanas vaikams. Kairėje — tėvų komiteto narė Mirta Šulaitienė.

MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS PARENGIMAI

Šiemet Maironio lituanistinė mokykla savo tradicinę Kalėdų eglutę padalijo į dvi dalis. Mokiniam skirtoji dalis jau įvyko gruodžio 21, gi viešas mokyklos vakaras bus sausio 19. Taip padalindama programą, mokykla tikisi, kad viskas praeis sklandžiau ir greičiau.

L. VYČIŲ LAIKRASTĖLIS

Lietuvos vyčių 41 kuopa leidžia savo laikraštėlį, pavadinę jį "Kardu". Laikraštėlis spausdinamas mimiografu, leidžiamas anglų kalba. Švenčių proga pasirodęs aštuntas numeris turi 12 psl. Numeryje sutelkta daugiausia žinių iš kuopos veiklos, skelbiamos visokios partijos — pasilinksminimai, aprašoma kp. istorija, paliečiamos ir bendros lietuvių bendruomenės aktualijos. Laikraštuką redaguoja Nijolė Meseika, kiti redakcijos nariai: Carol ir Mary Sclafani, Raymond Meseika, Leon Staskevičius, Ronald Volod, Monika Pocius.

NAUJA PLOKSTELĖ

Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos Montrelio skyriaus "Krivulė" išleido ilgo grojimo Hi-Fi plokštelę "Palangos Juzė". Vaidina profesionalai aktoriai, režisoriai Vladas Jurkūnas. Kalbama autentiška žemaičių tar-me. Plokštelė RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės (Montrealis), išsamus angliškąs tekstas S. Makaitytės (Bostonas). Leidėjai anksčiau sėkmingai buvo išleidę Lietuviškas vestuvės. "Palangos Juzė" kainą 5 dol., persiuntimas 50 c. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

LB parama mokyklai

Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygarda šiemet mokyklos Eglutei paskyrė 100 dol. Iš jų buvo nupirktos dovanėlės ir parengtos vaišės. Pirmą kartą Eglutė buvo pravesta tėvų neapsunkinant specialia rinkliava.

Eglutė mokiniams

Pirmoji, mokiniams skirtoji kalėdinė programa buvo gruodžio 21. Po maldos vaišių metu, kunigui Vl. Budreckui vadovaujant ir Alg. Kačanauskui palydint pianinu, mokiniai gražiai sugiedojo: Tyliąją naktį, Gul šiandieną.

Po to vaikų darželis ir kiekviena klasė atskirai atliko savo pasirodymus Kalėdų seneliui, kurį šiltai atvaizdavo aktorius E. Liogys. Visi mokiniai buvo apdovanoti. Dovanėles parinko tėvų komiteto sekretorė Mirta Šulaitienė. Ji parinko labai rūpestingai, atsižvelgdama į mokinų amžių. Dovanos buvo skirtingos berniukam ir mergaitėm. New Yorko skautės originaliai ir spalvingai šiaudeliais papuošė eglutę.

Visa programa užtruko tik valandą ir dešimt minučių. Praėjo sklandžiai ir jaukiai.

Tėvų komitetas dėkoja visiem, kurie prisidėjo prie šios programos vaikams; ypač dėkoja L.B. N.Y. apygardos valdybai už piniginę paramą ir aktoriui Edv. Liogui.

Mokykla vaidina

"Miegančią gražuolę"
Mokyklos metinis pasirodymas bus sausio 19. Apreiškimo parapijos salėje mokykla vaidina pasaką "Miegančiąją gražuolę". Be jos — bus dvi didelės loterijos, viena mažesnei, kita didesnei. Bus ir du bufetai.

Parengimai New Yorke

Sausio 19, sekmadienį — Maironio mokyklos Kalėdų eglutė, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y. Rengia Maironio mokykla.

Vasario 8, šeštadienį — Užgavėnių vakaras. Rengia New Yorko ateitininkai Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Vasario 9, sekmadienį — Užgavėnių balius Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Kovo 2, sekmadienis — Kaziuko mugė Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rengia New Yorko skautai.

Balandžio 19, šeštadienį — Operetės choras rengia savo sukahties 50 metų jubiliejų St. Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.

Gegužės 3, šeštadienį — Pavasario šokiai Maspetho piliečių klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Numatomas parengimas pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivaui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
Glenmore 2-2923

Iš to vakaro tikimasi gauti nemažą pajamų. Visas pelnas skiriamas lituanistinės mokyklos išlaikymui.

Miegančiosios gražuolės eilutą tekstą parašė Paulius Jurkus. Jis daro ir dekoracijas. Kostiumų eskizus ir fantastinius šokių sukūrė šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė. Vaidinimą režisuoja Tadas Alinskas, šviesos ir garso efektus tvarko Alg. Prekeris ir inž. Antanas Bobelis.

Vaidinime dalyvauja apie 50 mokinių, kurie bus pasipuošę spalvingais kostiumais. Į pasakos pastatymą įdėta daug darbo. Mokiniai repetuoja ir šeštadieniais ir sekmadieniais.

Po vaidinimo bus loterijos, bufetai vaišins visus.

Tėvų komitetas tikisi, kad tėvai, į kuriuos bus kreiptasi, neatsisakys nuo talkos mokyklos labui. Gi visa New Yorko visuomenė kviečiama atsilankyti į šį mokinių vakarą. Ne tik mokyklą paremsite, bet ir patys pasidžiaugsite gražiu vaikų pasirodymu.

Rima Gudaitienė, Tėvų Komiteto pirmininkė

Redakcijoj lankėsi

J. Mikalčius

Prieš Kalėdų šventes į redakciją užsuko Argentinos lietuvis **J. Mikalčius**, buvęs atstovas PLB seime, kuris vyko rugsėjo pradžioje New Yorke. Iš keturių Argentinos atstovų, dalyvavusių tame seime, jis ilgiausiai išbuvo Amerikoje, apvažiėnė kraštą nuo vakarų iki rytų ir nuo šiaurės iki pietų, aplankė daug pažįstamų, lietuviškų istaigų, laikraščių redakcijų. Tuos savo išpučius ir papasakojo, stebėjosi Amerikos gerais keliais, geru žmonių gyvenimu. Papasakojo ir apie gyvenimą Argentinoje, apie Laiko redakciją, kurioje jis dirba. Laikraštį Buenos Aires leidžia tėvai marjonai. Iš New Yorko jis išvyko į Montreilį, į Argentiną grįžo po Kalėdų švenčių.

BOSTONO ŽINIOS

Ant. Smetonos, buvusio Lietuvos prezidento, 25 metų mirties sukakties minėjimas rengiamas sausio 11 7:30 v.v. Tautinės Sąjungos namuose. Paskaitą skaitys dr. Antanas Diržys iš New Yorko. Bus meninė programa ir kavutė.

Bostone Kalėdų švenčių metu pas tėvus Arlingtone lankėsi Barzdukai su vaikais ir Gediminas Kuodis su žmona, visi iš Washingtono. Linas Ausiejus, kuris dabar atlieka karinę prievolę, buvo atvykęs pas savo tėvus į So. Bostoną, Ramūnas Girnius su žmona iš Pittsburgho, Pa., ir Saulius Girnius iš Clevelando lankėsi pas tėvus Dorchester. Inž. Jurgis Valiukonis lankėsi pas tėvus So. Bostone.

Kalėdų eglutė, rengta šeštadieninė lituanistinės mokyklos, buvo gruodžio 28 Liet. Piliečių draugijos salėje. Mokytojos Lidijos Jašinskienės vadovaujami, vaikai suvaidino Vandos Frankienės vaidinimą "Vaikiukai avinukai". Mokytojos Janinos Ambraziejienės parengtas vaikų choras pagiedojo 4 kalėdines giesmes. Mergaičių oktetas pagiedojo Tyliąją naktį. Po vaidinimo Paulina Kalvaitienė ir Vida Kleininė su mokiniais dainavo ir žaidė prie eglutės. Buvo ir Kalėdų senelis.

Lituanistinė šeštadieninė mokykla Bostone veikia jau dvidešimt metų. Buvę tos mokyklos mokiniai jau dabar yra tos mokyklos mokytojai. Mokinių skaičius visą laiką būna apie šimtą. Dabar vaikų atveža net iš Rhode Island, New Hampshire ir kitur. Mokyklai vadovauja rašytojas Antanas Gustaitis.

Laisvės Varpo radijo valandėlė, vadovaujama Petro Viščinio, gruodžio 29 savo programą transliavo paskutinį kartą. Stotis nepratęsė sutarties.

Stotis seniai buvo pranešus, kad ji keičia savo programą ir panaikina kitų kalbų valandėles. Laisvės Varpo valdyba ir vedėjas Petras Viščinis buvo priversti ieškoti naujos radijo stoties, kuri sutiktų transliuoti lietuvišką programą. Kai kur buvo nepatogus laikas, kitur — aukšta kaina. Petras Viščinis prieš porą metų perėmė iš Jono Romano lietuvių radijo valandėlę. Stotis galingsi ir girdima trumpomis ir vidutinėm bangom. Laikas patogus — sekmadieniais nuo 11 iki 12 v. P. Viščinis siūlė L. Varpo valdybai toje stotyje paimti pusvalandį laiko, kol atsiras kita geresnė išeitis, bet įvyko kitaip. Laisvės Varpas turėjo rėmėjų ir sprendėjų draugiją, viso 80 narių. Kai buvo sprendžiamas dabar Laisvės Varpo likimas, narių sprendėjų atsilankė koks trečdalis, ir jie slapto balsavimu nubalsavo radijo transliacijos sustabdymui.

Mišios už Lietuvą bus transliuojamos sausio 12, sekmadienį, 9:15 val. ryto per spalvotos televizijos 7, 8 ir 38 kanalus. Šios stotys pasiekia visą Naująją Angliją, rytinę New Yorko valstijos dalį ir šiaurėje Kanados miestą Trois Rivières. Mišiose dalyvaus Naujosios Anglijos vyčiai, jas aukos apskrities dvasios vadas kun. A. Janiūnas.

ED. PODOLAK
and his
MERRY MUSICIANS
7 asmenų orkestras

groja įvairius pramoginius šokius.

Vadovas Vytautas Prapuolienis
Kreiptis: 46 Tatnam St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213